

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України з питань правової політики

20 лютого 2025 року

Веде засідання голова комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І, як завжди у нас тепер останнім часом на початку, у зв'язку з тим, що у нас немає постійного секретаря комітету, пропонується обрати секретарем засідання нашого сьогоднішнього комітету Сергія Владиславовича Соболева.

Сергій Владиславович, немає заперечень?

СОБОЛЄВ С.В. Ні, немає, немає.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, давайте вже оберемо його постійним секретарем комітету і будемо мати чистий спокій.

СОБОЛЄВ С.В. Ні-ні, це квота фракцій. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Так давайте вирішимо міжфракційно, чия це квота.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, коли з вами побачимося всі разом там і вирішимо, а не зараз.

_____. Є пропозиція обрати постійним, а якщо потім квоту хтось заповнить, то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, це квотний принцип розподілу посад комітету, давайте не будемо зараз це точно вирішувати, а вирішимо спокійно, як це зроблено в парламенті.

_____. Це справа комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не зовсім. Це постановою Верховної Ради затверджується.

Отже, давайте пропозиція обрати головою засідання Сергія Владиславовича Соболева.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За – Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Секретарем, пане голово.

ВЛАСЕНКО С.В. От навіщо, от проголосували би всі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За?

НОВІКОВ М.М. Секретарем.

ВЛАСЕНКО С.В. Да, да.

НОВІКОВ М.М. Ви сказали, головою.

ВЛАСЕНКО С.В. Да, да, все правильно сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секретарем засідання, я вибачаюся.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, голосували за голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секретарем.

ВЛАСЕНКО С.В. Я жартую, але обмовився, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто Новіков Михайло Миколайович – за приймається, окей.

НОВІКОВ М.М. Є така історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. По собі утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович. Ви щось маєте проти Сергія Владиславовича? Врахуємо це.

Отже, рахуємо. 12 членів комітету – за, 1 – утримався, проти – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Сергій Владиславович, як і завжди, якщо ви з якихось причин не можете проводити підрахунок, то можу я це робити, якщо у вас будуть там

проблеми зі зв'язком чи з інших причин. Зрештою, колеги, не в перший раз ми це робимо.

Отже, переходимо...

ВЛАСЕНКО С.В. Але, пане голову, я дійсно прошу, давайте для протоколу зазначимо, що ми голосували за секретаря комітету, а не за голову. Бо ви обмовились, і щоб це не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. За секретаря. Ні, за секретаря...

ВЛАСЕНКО С.В. Всі розуміють, що голосують за секретаря комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За секретаря комітету.

Колеги, переходимо тоді до голосування. Проект порядку денного було розіслано завчасно народним депутатам. Отже, пропоную переходити порядку денного за основу. Прошу голосувати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: також присутній член комітету
Демченко Сергій Олексійович.

Дирдін.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс – за?

СОБОЛЄВ С.В. У мене 14. Хтось один проривається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, 14.

ДИРДІН М.Є Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін – за, Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 15.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 15. Да, 15 – за. Рішення прийнято. Дякую. Проти – 0, утрималось – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Чи будуть пропозиції до порядку денного, колеги народні депутати? Якщо немає пропозицій, колеги, там була пропозиція Стефанчука Миколи Олексійович... Максим Євгенович, у вас зі зв'язком є проблеми, на жаль, ми вас не чуємо. Стефанчука Миколи Олексійович в "Різному" розглянути питання по концепції законопроекту про вищу юридичну освіту.

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, я прошу підтримати, я думаю, що воно багато часу не займе.

ВЛАСЕНКО С.В. Так а, може, внесемо його в порядок денний?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так я ж це і хотів запитати.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, не в "Різне", бо там голосування в "Різному", можуть бути нюанси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я тому і запитую, чи ми це в "Різному", чи внесемо в порядок денний. В порядок денний внесемо? Тоді, Миколо Олексійовичу...

ВЛАСЕНКО С.В. Давайте питання в порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде від вас пропозиція внести це питання до порядку денного, додати?

СТЕФАНЧУК М.О. Давайте додамо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Роман Вячеславович, да, у вас рука піднята.

БАБІЙ Р.В. Я також буду пропонувати, мабуть, у "Різному" все-таки розглянути питання щодо організації нашої роботи подальшої щодо розгляду певних питань, зокрема, розгляду кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України. Але я думаю, що немає сенсу в окреме питання виносити, оскільки це більше процедурне рішення, питання організації нашої роботи, можливо, воно потребуватиме голосування, але, тим не менше, це процедурне рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовились тоді.

Колеги, якщо немає заперечень тоді я поставлю на голосування пропозицію Стефанчука Миколи Олексійовича додати...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а, може, врахуємо її одразу в цілому, бо заперечень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В цілому? Добре. Якщо немає заперечень, то при голосуванні... Пане Анатолій, у вас звук включений.

Да, дивіться, колеги, тоді, якщо немає заперечень, ми одразу поставимо голосування в цілому з урахуванням пропозиції Миколи Олексійовича Стефанчука. Добре?

Все. Тоді переходимо до голосування за запропонований... в цілому за порядок денний з урахуванням пропозиції Миколи Олексійовича Стефанчука. Добре?

Отже, прошу переходити до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько. Анатолій Григорович, от зараз можна говорити.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін – за.

Калаур.

ГУНЬКО А.Г. Пане голово, Гунько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за. Для стенограми: також у нас присутній член комітету Гунько Анатолій Григорович.

Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 15 – за, утримались, проти – немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

15 – за, проти – 0, утримались – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Отже, тоді переходимо до питань нашого порядку денного сьогоднішнього засідання. І першим у нас стоїть це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із рішенням Конституційного Суду України від 14 лютого 2024 року щодо гарантування захисту прав і свобод особи за рішенням Європейського суду з прав людини (реєстраційний номер 11508).

Як ви пам'ятаєте, ми це питання на минулому засіданні відклали, була необхідність, скажімо так, доузгодження певних моментів по цьому законопроекті. Пам'ятаю, що основним, так би мовити, тим, хто опрацьовував цей законопроект в комітеті, це був Максим Євгенович Дирдін. Тому, Максим Євгенович, вам слово, бо, наскільки я пам'ятаю, мали бути проведені додаткові консультації з членами комітету. Який результат, Максим Євгенович? Максим Євгенович, ви зникли.

_____. Денис Вячеславович, давайте поки я доповім...

ДИРДІН М.Є. Доброго дня! У мене тут...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, прошу. Максим Євгенович, ви знову зникли.

Да, тоді поки що співголова профільного підкомітету.

ДИРДІН М.Є. Мене чути? Бо є проблема із зв'язком тут у мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вже відчули, що є проблема зі зв'язком, да.

ДИРДІН М.Є. Я виключив відео, щоби було краще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, доповідаю колегам по комітету стосовно цього законопроекту. Після нашого опрацювання і відкладення ми опрацювали, був лист від Сергія Демченка і були пропозиції від Романа Бабія, ми це проговорили. Ті, хто звертався після комітету, ми питання вирішили. І це вже таблиця, яка вже надана зараз уже на комітет, вона уже відкоригована з тими пропозиціями і зауваженнями, які надходили від народних депутатів.

Далі. По самій суті воно так і залишається, як воно було по першому комітету, коли ми його розглядали. І я пропоную в такому варіанті і приймати до другого читання. А якщо у когось є запитання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є у когось... Я зараз надам слово, звичайно, ще співголові профільного підкомітету. Але якщо є питання до Максима Євгеновича, прошу.

Сергій Демченко. Ви без відео?

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зв'язок поганий теж, да?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так само, да, за кордоном, і воно погано приймає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, є одна пропозиція щодо тексту. Я його передивився після цих врахувань пропозицій, які були попередніми. Значить, у нас там виходить, що в статті 321 ГПК, частина четверта, є посилання, що заява про перегляд судових рішень судів апеляційної і касаційної інстанції з підстав, зазначених у частині третій цієї статті, якими змінено або скасовано судові рішення, подається до суду тієї ж інстанції, яким змінено або ухвалено нове судові рішення. Тобто оце посилання "зазначених у частині третій цієї статті" я би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, а ви можете сказати, яка це пропозиція, або принаймні який аркуш, або яка позиція, щоб інші колеги мали можливість бачити, теж орієнтуватись?

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, щодо номеру пропозиції зараз попрошу помічника, щоб він пошукав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, хоч сторінка в правій колонці яка?

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене виключно виписана стаття, я можу зараз в чат якраз скинути пропозицію, воно буде зручніше. Зараз, хвилинку, я пробую це зробити.

Я пропозицію скинув в чат. Дивіться, я суть пропозиції скажу, а далі, я думаю, що там воно зрозуміло. Це стаття 321. Ми посилаємося, зараз пропонується посилатися на частину третю, яка далі перепосилається на іншу частину, де ці підстави і зазначені. Тобто в самій частині третій підстави не зазначені, на які посилається частина четверта.

А я пропоную зразу в частині четвертій послатися так само, як і в попередніх пунктах, послатися на ці пункти, де ці підстави зазначені, які будуть відзначати саме випадки, щодо яких стосуються положення відповідної частини, продублювати просто. Тому що посилатися на статтю як на підстави, які саме підстави, не зазначено, а яка перепосилається на іншу статтю, в якій є підстави, – на мою думку, не є правильним з техніко-юридичного підходу. А правильним є одразу посилатися саме на ту статтю, де ці підстави зазначені.

Ця пропозиція, я скинув у чат, колеги. А щодо поправки, це поправка номер 1, фінальна редакція у рядку сім на сторінці 7. Сторінка 7, рядок сім, поправка номер 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Я... ця таблиця вже, ми... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Євгенович, вас не чути... дуже-дуже поганий зв'язок. Повторіть, будь ласка, бо ми маємо розуміти просто.

ДИРДІН М.Є. Я попрошу під'єднатися і дати коментар від нашого секретаріату, пані Ольга, тому що коригувався цей текст із секретаріатом. Пані Оля, прокоментуйте, будь ласка, цю пропозицію від Сергія Демченка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто є від секретаріату?

_____. Доброго дня. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відео.

_____. Я вибачаюсь, зараз, хвилиночку, отак. Дивіться, ми, в принципі, могли би зробити так як пропонує пан Сергій Демченко. Але справа в тому, що це та редакція, яка чинна на даний момент і, мабуть, що тут би варто було уточнити цей момент з юристами. Тому що, наскільки... Вони, в принципі, зазвичай кажуть, що посилання на посилання – це не дуже вдала техніко-юридична, скажімо так, редакція, але це чинна редакція, та, яка, в принципі, була, ми там нічого особливо якби не змінювали, але якщо юристи будуть... не будуть заперечувати, в принципі, мабуть що, ми могли би поправити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, то що? Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Я пропоную залишити так як воно є, тому що це була чинна редакція. Залишити в такому варіанті як воно є з урахуванням того, що було сказано пані Ольгою, і ми тоді ще його дивилися і з юристами Апарату. Я пропоную залишити як воно є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ви наполягаєте на вашій пропозиції, щоб поставити її на голосування, вашу редакцію?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так. Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да, да.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, дивіться, питання в тому, ще раз кажу, що посилатися на перепосилання – це не зовсім правильно, тому що ми зазначаємо, що підстави, визначені в статті такій-то, а в статті такій-то не визначені підстави взагалі. Мова йде про те, що є випадки за підстав, які визначені в інших статтях. І казати про те, що ці підстави визначені саме в

цій статті, є неправильним юридично. Це не відповідає ані логіці, ані закону, я не знаю, яким з цих техніко-юридичних...

ДИРДІН М.Є. Пане голово, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі, ми ж... *(Не чути)* тут. Давайте, Сергій Олексійович завершить, потім Максим Євгенович Дирдін.

ДЕМЧЕНКО С.О. В попередній статті саме так і зроблено, там посилання на підстави саме в такому вигляді, як я і кажу. Воно... так само повторити в цій частині, воно відповідатиме цій же техніці, яка застосована в попередній частині. Тому я б застосував би так. Мені це було б зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми почули. Ви наполягаєте на голосуванні. Я зрозумів.

ДЕМЧЕНКО С.О. Формально, коли ви кажете на підставі, зазначеній в статті, а там немає підстав ніяких, не зазначено, на мою думку це є неправильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Максим Євгенович, прошу.

ДИРДІН М.Є. Пане голово, я просто в тому питанні, що наші кабінети, Сергія Демченка, мій, знаходяться через стінку. За весь час вони в телефонному режимі не набирали для того, щоб це проговорити, оці всі моменти, не підходили до секретаріату комітету з цими питаннями. Можна було проговорити за два тижні і з'ясувати цю позицію.

Я все-таки наполягаю залишати так, як воно є. На відміну від Демченка ми із Романом Бабієм проговорили, були в нього питання, ми подискутували

і все вирішили. Якщо б на початку ми підходу і проговорювали і не було б порозуміння, я ще розумію. Якщо ми з цим питанням не підходили, не з'ясовували, не проговорювалося, зараз ставити це питання на комітеті. Ну, будь ласка, це його право. Я заперечую проти даної пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

В мене... Тут щодо організації внутрішньої роботи я вже неодноразово звертався до вас, колеги, давайте максимально готувати до комітету і знімати, погоджувати, узгоджувати всі пропозиції, які є. Тому що ми з вами, мабуть, як ніхто знаємо значення кожного слова, значення кожної фрази в кожному законопроекті. Від його коректного формулювання багато що залежить. Тому це бажано робити до комітету для того, щоб... ми здебільшого на комітеті, на ходу нічого не формулюємо. Я знаю, що така практика є в інших комітетах, але знову ж таки, розуміючи значення цього, що з колінок можна написати інколи не те, що потрібно, ми намагаємось робити все заздалегідь. От знову звертаюсь до всіх членів комітету, щоб максимально залучатись до опрацювання до, тим більше це питання ми дійсно відкладали спеціально для того, щоб доопрацювати. Я розумію, що це право народного депутата на засіданні комітету робити, але з поваги до інших колег, які присутні...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а ми не можемо вважати це техніко-юридичними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я от це і хочу зараз запитати після свого спічу.

ВЛАСЕНКО С.В. Техніко-юридична правка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я спочатку спіч завершу і знов-таки звернусь, бо відбувається так, що часто на комітеті озвучуються якісь заперечення, які давно можна було би зняти. У нас, здається, нормальна є співпраця всередині комітету, ми знаємо, як вирішувати всі ці питання. Тому отаке прохання до всіх і особисто до пана Сергія Олексійовича Демченка.

Тепер щодо техніко-юридичних. Я хотів запитати наш секретаріат, голову секретаріату. Чи можемо ми зараз узгодити, чи є це техніко-юридичним, чи може бути це виправлено в межах техніко-юридичного доопрацювання? Може, ви з юристами поки що, ну, з Головним юридичним управлінням.

КОЛІСНИК І.В. Справа в тому, що ця редакція викладена в проекті комітету. Тому щоб її змінити, це просто рішенням комітету ми її міняємо ще до засідання Верховної Ради, а не після засідання Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, а якщо після засідання Верховної Ради, це підпаде під техніко-юридичне доопрацювання?

КОЛІСНИК І.В. Ну, я би так не ризикував, оскільки там посилення йде на цю саму статтю. А після техніко-юридичного буде посилення на іншу попередню статтю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді... Так, Максим Євгенович, ви на... ваші пропозиції, те, що у нас в таблиці стоїть, правильно?

ДИРДІН М.Є. Так. Так, пане голову. Дивіться, ми це пропрацьовували і з членами комітету, і з секретаріатом, і з юристами пропрацьовували цей варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумію.

Тоді... Це у нас комітетська правка, чи ні? Це комітетська, да, правка у нас?

ДИРДІН М.Є. Це комітетська.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетська. А номер комітетської скажіть мені, будь ласка, щоб я її поставив на голосування в тому вигляді, в якому вона зараз є.

ДИРДІН М.Є. Це друга виходить.

_____. Перша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перша.

ДИРДІН М.Є. Це друга іде поправка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так перша чи друга? Перша, Максим Євгенович?

ДИРДІН М.Є. Перша. Перша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перша.

Давайте я тоді, це справедливо, я поставлю на голосування спочатку в цій редакції, яка запропонована в таблиці, на голосування. Якщо вона буде підтримана в цій редакції, піде вона в цій редакції. Я думаю, що навіть якщо вона пройде в цій редакції, ми зможемо там пізніше поговорити з Головним юридичним управлінням і з'ясувати питання техніко-юридичного доопрацювання і так далі. Якщо вона не пройде в цій редакції, поставимо редакцію Сергія Демченка. Добре?

Ставлю на голосування пропозицію комітетську окремо зараз під номером один, яка зараз в таблиці оформлена. Всім зрозуміло? Отже, переходимо до голосування за цю пропозицію.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, да?

БАБІЙ Р.В. Так, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Божик. Божик.

Васюк. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – за.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за.

Демченко. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти – 0, утримались – 0. Отже... Да, вибачайте, я...

СОБОЛЄВ С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.
Правка врахована.

Чи є необхідність ще щось? Якщо немає більше по пропозиціях, я надам все ж таки слово співголові профільного підкомітету. Павло Васильович, прошу щодо цього законопроекту.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, підкомітет з питань правосуддя розглянув таблицю до другого читання і більшістю голосів членів підкомітету підтримали пропозицію рекомендувати комітету його до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Отже, колеги, якщо немає більше необхідності обговорювати, ніхто не наполягає на пропозиціях, тож будемо переходити до голосування за запропонований проект рішення комітету з урахуванням пропозиції, яка була проголосована тільки що. Так, переходимо до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За – Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: також присутній перший заступник голови комітету народний депутат України, член комітету Василь Іванович Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за, проти, утримались – немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а доповідачем у нас? Ну, є пропозиція Максима Євгеновича.

ДИРДІН М.Є. Я буду. Якщо не заперечуєте, я буду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень? Тоді Максим Євгенович Дирдін у нас буде доповідачем від комітету по цьому законопроекті.

Отже, 14 – за, проти – 0, утримались – 0. Почули. Дякую. Рішення прийнято.

Так, переходимо до наступного питання нашого порядку денного. Тоді це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус судів" щодо зміни найменування місцевих загальних судів (реєстраційний номер 12351).

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, законопроект номер 12351 про внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус судів", він стосується зміни найменування місцевих загальних судів, покликаний на те, щоб змінити старі радянські назви судів на нові. І багато змін, які були запропоновані нашими колегами народними депутатами, були враховані до другого читання. Підкомітет з питань правосуддя розглянув даний законопроект і також рекомендував його прийняти в другому читанні і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Колеги, чи є необхідність обговорення даного законопроекту, проекту рішення, таблички? Я знаю, що у нас є, має бути представник Офісу Президента України, правильно? Будь ласка.

_____ . Так і є, пане голову. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є необхідність обговорювати у вас щодо цієї таблички?

_____ . Шановні народні депутати, у нас було одне зауваження стосовно перейменування волинського суду, Володимир-Волинського міського суду Волинської області, на Володимирський міськрайонний суд Волинської області. Ми висловили зауваження свої в частині словосполучення міськрайонний та міський. Пропонується все ж таки залишити в словосполученні "міськрайонний" залишити "міський" і перейменувати відповідно до пропозиції на Володимирський міський суд Волинської області. Чому? Тому що це словосполучення визначає також і територіальну юрисдикцію цього суду. Відповідно визначення територіальної юрисдикції в тому числі є складовою утворення суду. Якщо ми кажемо про територіальну юрисдикцію утворення суду, то це вже є прямим повноваженням Президента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, почули позицію. Це, наскільки я бачу, враховані... в табличці зараз стоїть пропозиція 6, 7 пропозиції. Ви почули, є позиція представника Офісу Президента України, вона в табличці стоїть врахована. Тому є дві опції: або я поставлю на голосування окремо цю пропозицію, спочатку свою поставлю 6-у, або в табличці одразу, якщо немає заперечень, приймемо позицію, що це буде Володимир-Волинський, як там, міський...

_____ . Володимирський міський суд Волинської області.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимирський міський суд Волинської області.

ВЛАСЕНКО С.В. Володимирський Олександровича суд Волинської області, є пропозиція така.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви її на голосування хочете поставити?

ВЛАСЕНКО С.В. Я в "Різному" це обговорю потім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів.

Колеги, є необхідність, хтось заперечує? Можемо окремо ставити, можемо...

Сергій Демченко, прошу...

ДЕМЧЕНКО С.О. ... *(Не чути)* пана Віктора, то пропозиція пов'язана з тим... Не чути мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер чути. Спочатку погано було.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я повторюсь. Я, наскільки зрозумів пана Віктора, то пропозиція пов'язана з тим, що змінюється не перше слово, найменування, не знаю, пов'язане з місцем знаходження, а з юрисдикцією, тобто міськрайонний, міський відповідно. У нас інші зміни там також стосувалися деяких судів, ми змінювали міський або міськрайонний. Це немає заперечень проти цього у Офісу Президента в цьому законопроекті, тільки по Володимирському суду? Просто логіка має бути, напевно, по всім тоді судам, де ми міняємо міський і міськрайонний.

_____. Дивіться, в тих частинах, де у нас були відсутні зауваження, ми їх не висловлювали, там, де було змінено на районні та міські, вони були пов'язані з діючими вже територіальними судами безпосередньо в тих регіонах, де це відбувається. А саме по Володимир-

Волинському у нас на даний момент, ми знаємо, що, маючи в назві "міський", вони здійснюють фактичну діяльність також, як міськрайонний. Тобто це належить виключно до повноважень Президента.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я розумію. Виключно до повноважень Президента належить, як так розумію, змінити міськрайонний на міський або міський на міськрайонний. І в нас є інші суди в цьому законопроекті, де змінюється цим законом. Тобто якщо виходити з вашої логіки, цих і також має стосуватися, чи воно якимось відрізняється? Я логіку хотів зрозуміти вашу.

_____. Ні, пане Сергію, я буду вдячний, якщо ви назвете, де у нас ще змінюється саме з міськрайонного на міський чи з районного на міський, чи з міськрайонного на районний?

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто це виключно тільки в цьому суді змінюється і сам підхід тільки до цього суду. Правильно я зрозумів?

_____. Скажіть, будь ласка, де ще змінюються саме в такій концепції?

ДЕМЧЕНКО С.О. В мене не перед очима зараз законопроект, я просто пам'ятаю, що там були зміни з цим пов'язані, а що там було прийнято в кінці кінців. Тому я вас запитую, що якщо інших немає, якщо загальний підхід, то можна просто до секретаріату звернути на це увагу, щоб це виключити, просто загальний до цього законопроекту підхід був.

_____. Ми підтримуємо про те, що це має бути загальний підхід і він не має стосуватися...

ДЕМЧЕНКО С.О. Загальний має бути. Я це хотів почути.

_____ . Якщо ми десь пропустили і не зазначили це в своїх зауваженнях, то я зараз хочу уточнити, що, да, наша позиція щодо системного підходу. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, ті, хто дивилися табличку, то ті бачили, що якщо він був міськрайонним, то він залишився міськрайонним, а міський, який був, стає міськрайонним, наскільки я бачив табличку, це по цьому окремому суду. Коли Сергій Олексійович питав і говорив, що там є інші зміни, у мене було те ж саме питання, де такі зміни по іншим судам.

ВЛАСЕНКО С.В. Просто, пане голову, народні депутати використовують різні способи отримання інформації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я здогадався.

ВЛАСЕНКО С.В. Хтось із таблички, хтось із ...*(Не чути)* Правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, воно то зрозуміло, тому мені було цікаво почути цю дискусію.

Колеги, дійсно ,наскільки я знаю табличку, може секретаріат, хто опрацьовував там із секретаріату, можуть спростувати чи підтвердити, але наскільки я знаю табличку, ви можете зараз перевірити, якраз зміна це одна. Тому є така позиція у нас Офісу Президента, всі розуміють, що закон в разі його ухвалення теж піде на підпис Офісу Президента, і дійсно в повноваженнях Офісу Президента і створення, ліквідація районних судів.

Тому чи є необхідність ставити на голосування окремо, чи одразу погодимось, що в табличці в правому стовпчику у нас перейменування буде

на міський, не на міськрайонний суд... Володимирський міський суд Волинської області?

ДЕМЧЕНКО С.О. Залишається, як воно було раніше. Правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, був Володимир-Волинський, а стає Володимирський міський...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я маю на увазі, міський, міський залишається?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, міський залишається.

ДЕМЧЕНКО С.О. Як і було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

Немає необхідності ставити на голосування?

_____. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там моя правка і Демченка, так, що якщо ніхто не заперечує я теж погоджуюсь з, так би мовити, пропозицією Офісу Президента, тому можемо поставити на голосування одразу з урахуванням того, що це шостий аркуш порівняльної таблиці: Володимир-Волинський міський суд Волинської області перейменовується на Володимирський міський суд Волинської області. Зрозуміло?

Тож переходимо до голосування за табличку з урахуванням такої-от пропозиції до неї і за рішення комітету. Прошу голосувати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, Сергій Владиславович...

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за, утримались, проти – немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Колеги, по доповідачу питання. Я пропоную, щоб я був доповідачем. Я доповідав цей законопроект в першому читанні, є ініціатором, співавтором цього законопроекту. Якщо немає заперечень, немає необхідності окремо ставити на голосування?

Тоді я доповідач. Секретаріат, врахуйте це.

Переходимо до наступного питання нашого порядку денного. Це проект закону... довгий, я назву повністю основний: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення розгляду окремих категорій судових справ у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації (реєстраційний номер 7520), внесений народним депутатом Батенком та іншими. Також альтернативний до нього 7520-1, внесений народним депутатом, Головою Верховної Ради Стефанчуком Русланом Олексійовичем та іншими. А також проект Закону 7520-2, внесений народним депутатом Торохтієм та іншими.

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті. Нагадую, що ми це питання відклали з минулого засідання комітету. Дякую.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги. Ми до нього не дійшли.

Шановні колеги, законопроекти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, ми б могли дійти, але ми вирішили мудро, не дійти і відкласти.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Шановні колеги, дані законопроекти, вони зареєстровані, дійсно, ще в 2022 році і направлені на те, щоб унормувати позови наших і фізичних, і юридичних осіб до країни-агресора по відшкодуванню шкоди, скасування юрисдикційного імунітету країни-агресора. І комітетом було прийнято рішення створити робочу групу по опрацюванню цих законопроектів, тому

що це досить-таки нові і революційні законопроекти і взагалі підхід. Але цей підхід, він у нас викликаний саме збройною агресією Російської федерації до України. І з того часу суди вже прийняли дуже багато різних рішень щодо таких позовів, вони всі різняться. І робоча група, яку я очолював, також були залучені всі представники авторів законопроекті, які представлені. І ми багато обговорювали і з Мін'юстом, з Міністерством закордонних справ, з правниками, юристами, було напрацьовано проект тексту законопроекту, який зараз представлений комітету, прийняти його як комітетський.

Він у першу чергу, ми за принцип брали підходу – це надання широкої можливості повідомлення відповідача про те, що... про розгляд справ, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, залучення представників відповідача, що, на нашу думку, надасть можливість все ж таки ці рішення суду легалізувати і приводити до виконання в інших країнах.

Звісно, робота над даним законопроектом, вона пророблена дуже велика, але ми пропонуємо все ж таки застосувати статтю 116 до даного законопроекту. І буду просити членів комітету підтримати його. Якраз у нас підходить вже до завершення третій рік війни, і практика розгляду справ у судах показує про те, що ці правовідносини, ці позови все ж таки краще внормувати, щоб правники мали більше інформації єдиної по тому, яким чином все ж таки звертатися і стягувати ці ...*(Не чути)*

Дякую. прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович, дякую за...

ПАВЛІШ П.В. Від підкомітету скажу, що ми також на підкомітеті розглядали і більшістю голосів членів підкомітету рекомендовано прийняти "дешний" законопроект комітетський і за основу з 116-ю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Колеги, це складна історія, чесно скажу. З однієї сторони, ми розуміємо, що той агресор, який завдав шкоду і збитки нашим людям, нашим громадянам, державі, органам місцевого самоврядування, юридичним особам, має відповідати за це, безсумнівно, і це було би справедливо. Разом з тим у міжнародному праві діє така доктрина імунітету країни від національних судів і відповідно, хоча ми бачимо, що є рішення національних судів проти... про стягнення з країни-агресора при відшкодуванні шкоди, я не бачив виконання в іноземних юрисдикціях цих рішень, чесно скажу. І загалом в міжнародному праві така складна дискусія щодо відповідальності таких країн.

Ви зараз скажете, я свою точку зору говорю. Мені здається, що тут питання і в більш такому світовому підході до дій країн-агресорів, до їх відповідальності за шкоду, яку вони наносять іншим особам, країнам, юридичним, фізичним особам і так далі, і тому подібне. І, можливо, в наш час є сенс світовій спільноті більш жорстко підходити до таких питань і, можливо, і цей законопроект, можливо, стане якимось легеньким товчком в бік того, щоби все ж таки чи-то європейська спільнота, чи світова спільнота все ж таки теж звернула увагу на це питання і розробила, і ухвалила відповідні документи. Отака позиція.

Тому я, звичайно, буду підтримувати цей законопроект і на комітеті, і в залі, а в разі його голосування, хоча розумію, що воно пов'язане, реалізація цього законопроекту пов'язана з багатьма складнощами, скажімо так.

А тепер Сергій Власенко, прошу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово. Я щиро тішуся, коли ви реагуєте на якісь мої фізичні рухи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На них не можна не реагувати.

ВЛАСЕНКО С.В. Соголасен, погоджуюся з вами, це дуже мудра позиція.

Але глобально я, в принципі, підтримую все те, що ви сказали. Єдине, що треба додати, що дійсно в міжнародному праві існує концепція імунітету. Але в міжнародному праві є розуміння двох речей. Перше. Що імунітет – це привілея для тих, хто сам дотримується норм міжнародного права і це привілея для них. Якщо ти дотримуєшся, то і відносно тебе дотримуються, і є у тебе відповідні певні переваги. Це перша історія.

Історія друга. В міжнародному праві існує концепція контрзаходів - countermeasures, яка уже практично застосовується і Європейським Союзом, і Сполученими Штатами, ну, припустимо, в частині стягнення відсотків, які отримуються за суверенними російськими грошима. Тобто це вже концепція countermeasures. Концепція countermeasures полягає в тому, що, якщо ти порушуєш норми міжнародного права, то інші суб'єкти міжнародного права мають право застосовувати до тебе контрзаходи, які пропорційні твоєму порушенню.

Тому я думаю, я погоджуюся із паном головуєчим, це питання дуже, дуже непросте, це питання скоріше лежить в міжнародно-правовій площині, я тут теж з ним погоджуюся. Я погоджуюся в тому, що, напевно, нам на міжнародних наших перемовинах і на міжнародній арені нам треба більш жорстко і більш активно просувати концепцію боротьби з російським імунітетом в усіх можливих проявах, не лише імунітет держави, імунітет "тройки", імунітет грошей. Нам треба цю концепцію, ну, масивно просувати, швидко і жорстко просувати. І я теж погоджуюсь із тим, що цей законопроект може бути таким маленьким волшебним пенделем комусь, щоб це якось почати робити. І я за те, щоби провести серйозну, дуже серйозну і дуже глибоку дискусію під час підготовки до другого читання, щоб ми не скотилися в оголтелий популізм – з одного боку, з другого боку – щоб ми дали посил іноземним партнерам як можна такі категорії справ розв'язувати, щоб це для них може було якимось там дороговказом, як їм

рухатися в цьому напрямку. Але велика дискусія між першим і другим читанням.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, саме так, однозначно, має бути дуже серйозна дискусія, і ми як би дуже багато відпрацювали по цьому законопроекті, знаю, там палкі дискусії в межах робочих груп. І розуміємо, що просто вказати можливість стягнення, це можна ще більше. Він же в нас і так привідкритий цей шлюз стягнень через рішення національних судів. Але, з іншого боку, не хотілося б давати людям надію, що отримавши просто рішення національного суду ти можеш отримати швидке відшкодування за рахунок країни-агресора. Хотілося б, чесно кажучи, не робити рішення, які там неможливо виконати. Тому, да, том тут тільки разом з якоюсь там притомною частиною світової спільноти в діалозі можна це реалізувати. Тому, звичайно, перед другим читанням це має бути дуже серйозний діалог.

Так, Сергій Демченко, потім Павло Павліш.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, відповідний законопроект цікавий, і я не знаю, чи він стане волшебним пенделем. Я думаю, що він може стати якимсь каталізатором для того, щоб та кількість країн, яких на сьогоднішній день не достає для того, щоб відповідна конвенція ООН набула чинності, вона завдяки цій ініціативі з нашого боку може змінити свою позицію і підпише цю конвенцію. А Конвенція фактично ООН про юрисдикційні імунітети держави та їх власності, яку фактично цей законопроект дублює, ну, текст відповідає цій конвенції, вона просто викладена в цьому законопроекті.

У зв'язку з цим я все-таки пропонував би, можливо, якщо ми проголосуємо в першому читанні і навіть якщо ми його не будемо голосувати в першому читанні, то авторам пропонував якесь звернення від Верховної Ради до відповідних суб'єктів, від яких залежить набуття чинності цією конвенцією, щоб вони її на сьогоднішній день актуалізували в себе, в своїх

юрисдикційних органах розглянули ще раз і все-таки приєдналися до неї і її підписали. І тоді набуття її чинності фактично багато питань зніме. Над таким зверненням я пропонував би авторам подумати. Я думаю, що воно може бути більш дієвим і вирішить, дійсно, питання и волшебного пенделя і не тільки пенделя, але і результату у визначенні цієї проблеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Пало Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Я хочу зазначити, що в період доопрацювання законопроектів і формування законопроекту, який пропонується зараз прийняти за основу, ми залучали Міністерство закордонних справ, Міністерство юстиції постійно працювало над цим, різні міжнародні організації, які також брали участь. І тут для нас було основне – це створити, дійсно, такий можливий прецедент, який можливо було потім обговорювати з нашими країнами-партнерами, які нас підтримують для того, щоб можна було імплеметувати подібні норми якраз на двосторонньому рівні. Про інші шляхи реалізації цих самих питань, вони можуть бути, але конвенції – це взагалі більш такий складний процес. Тому, я думаю, що Міністерство закордонних справ в цьому плані працює також, але прийняття даного законопроекту воно не суперечить іншим нормам прийняття конвенції і тому подібне. Тому прошу членів комітету підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

У нас в робочій групі також були присутні і представники Міністерства юстиції. Тому хотілося б надати слово Міністерству юстиції

щодо позицій по цьому законопроекті і можливостей його прийняття в першому читанні. прошу.

БАНЧУК О.А. Денис Вячеславович, шановні народні депутати України, Олександр Банчук, заступник міністра юстиції. Підтверджую все те, що було сказано Павлом Васильовичем про те, що участь у нас фахівці з міжнародного права з Департаменту міжнародного права брали участь. І ви бачите по номеру законопроекту, що це зразу з моменту повномасштабного вторгнення почала, скажемо, вже була ця ідея. І вона не... скажемо, розроблялася, і фактично складність, я підтверджую те, що розуміючи всю складність, що ми фактично цим законопроектом ідемо там такою незвіданою дорогою ...*(Не чути)* в міжнародному праві, де неможливо там взяти копію якогось, скажімо, досвіду, практики, які є в інших країнах. І тому ця...

ВЛАСЕНКО С.В. А ми то всі ходимо, пане Олександрє. А по судоустрою, що ми не так ходимо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію! Панє Сергію. Сергій Володимирович!

ВЛАСЕНКО С.В. Але тут треба йти.

БАНЧУК О.А. Я повністю підтверджую Але в цій частині... Дякую, Сергій Володимирович. Але тут в цій частині виходить, що, очевидно, потрібно залучити буде крім внутрішньої дискусії ще визнаних фахівців з міжнародного права. Тому моє таке прохання, можливо, між першим і другим читанням у випадку ухваленні в першому читанні цього проекту справді провести широке обговорення і почути фактично широке коло фахівців з міжнародного права не тільки українських, але і міжнародних, з інших держав. Тому ми підтримуємо ухвалення в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є необхідність ще обговорювати?

НІМЧЕНКО В.І. Є. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Да, Василь Іванович Німченко. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Доброго дня, шановні колеги! Я єдине, хотів би знати у авторів законопроекту. Взагалі обговорювали ви в синтезі з Законом "Про санкції"? У нас же є Закон "Про санкції". Він направлений на що? Обговорювалось чи питання про те, щодо конфіскації порядку реалізації Закону "Про санкції"? Не потребується шукати відповідача не на окупованій території, ні на іншій. Це ...*(Не чути)*

Що таке санкції? Навіщо ми його приймали 5 років назад? Я ж не думаю, що стосовно громадян України. І я хотів би знати, взагалі обговорювалось це питання щодо дії правового поля дії Закону "Про санкції" і юрисдикції судової в частині возміщення ущербу, які допущені з боку цих країн, будемо так називати. Оце все. І це, мабуть, треба врахувати, щоб з нас не сміялися на міжнародному рівні, тому що питання дійсно складне і не врегульоване.

Ви знаєте, що Україна вже почала на себе брати ці особливості, брати функції на себе виконувати в частині кримінальної юрисдикції функції міжнародних судів за воєнні злочини. Ми ж прийняли такий законопроект. Тепер зараз буде у нас ще один такий. Щоб воно зависло у повітрі і ніде воно не могло бути реалізованим? Чи що це буде витікати з цивільних правовідносин, то ви думає, що Стокгольмський арбітраж не скаже, що давайте, де ваші сторони, що ви там робили при виконанні, допустимо, да. Де ваші сторони? Немає сторони. Немає предмету розгляду. От і все. Тому я оце

хотів би узнати. Може, тут і треба дискусії відносно щодо перевищення в цій галузі правовідносин.

Спасибі.

ПАВЛІШ П.В. Можна, Денис Вячеславович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Павло Васильович, я так розумію, це вам.

ПАВЛІШ П.В. Да, дякую.

Василь Іванович, тут якраз законопроект, він стосується юрисдикційного імунітету держави-агресора і їх майна, і він направлений на те, щоб якраз залучати до таких позовів, до таких розглядів справ відповідача і надати можливість йому захищати свої права.

Щодо того, яким чином він корелюється з Законом "Про санкції", то ми його не пов'язуємо в будь-якому разі із Законом "Про санкції", тому що у них інша правова природа. А взагалі по термінах, які визначаються в законопроекті, ми їх узгоджували з усіма уже прийнятими раніше законопроектами. Але це тільки у вигляді термінів.

Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Як ви вважаєте, участь сторін, дотримання, участь сторін? Як ви вважаєте?

ПАВЛІШ П.В. Василь Іванович, це говориться про те, що законопроектом надається широке коло можливостей для повідомлення відповідача про те, що в Україні певним судом розглядається справа за позовом до країни-агресора, надається йому можливість надавати своїх представників, надавати свої заперечення, надавати свої документи і приймати розгляд у справі, як цього вимагає наше законодавство і

міжнародне право. Тому така можливість якраз цим законом їм буде надаватися.

НІМЧЕНКО В.І. Це в умовах воєнного стану?

ПАВЛІШ П.В. Це в умовах воєнного стану, якщо він буде прийнятий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, колеги, тоді немає більше необхідності обговорення? Можемо переходити тоді до голосування за запропонований проект рішення комітету. Нагадаю, проект рішення комітету передбачає реєстрацію комітетського законопроекту, "дешний" номер.

Отже, переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко. Демченко.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за, 0 – утримались, 0 – проти.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги, за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, рішення прийнято.

Дякую, колеги, переходимо до наступного нашого питання порядку денного...

А, доповідач. Доповідач по цьому, є пропозиція, Павла Васильовича, він, здається, найбільше часу приділив і очолював робочу групу. Немає заперечень щодо доповідача від комітету Павла Васильовича? Немає заперечень. Тоді секретаріат прошу врахувати, Павло Васильович тоді доповідач.

ПАВЛІШ П.В. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до наступного нашого питання порядку денного, це проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо посилення захисту прав добросовісного набувача (реєстраційний номер 12089).

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Підкомітет з питань цивільного та адміністративного законодавства розглянув на своєму засіданні таблицю до законопроекту 12089, і в загальному ця таблиця була підтримана членами комітету, і було прийнято рішення, я прочитаю.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо посилення захисту прав добросовісного набувача. Цей законопроект був поданий Ігорем Павловичем Фрісом та іншими народними депутатами. Прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом, а також в разі його прийняття як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

У нас тут є декілька народних депутатів, які подавали свої правки. На жаль, коли обговорювався цей законопроект на підкомітеті, народні депутати не були присутні, але, бачу, сьогодні вони є, тому було б добре, якби ми їм надали слово з приводу тих поправок, які вони пропонували до законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Я висловлю свою теж думку з приводу деяких моментів цього законопроекту, хай комітет тоді приймає рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да. Давайте таким чином побудуємо. У нас є ініціатор і співавтор цього законопроекту, наш колега Ігор Павлович Фріс. Він очолював робочу групу, яка опрацьовувала цей законопроект, і він

займався, власне, формуванням таблички і формуванням цього законопроекту. В робочу групу там входили, я знаю, що представники від різних інституцій. Ну, тому я пропоную для початку надати слово Ігорю Павловичу Фрісу щодо цього законопроекту, а потім перейти до обговорення.

Прошу, Ігор Павлович, вам слово.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову. Спасибі, Іван Романович, за представлення законопроекту до другого читання.

Я хочу наголосити, колеги, що по ньому, дійсно, це складний законопроект, великий, концептуальний, по ньому було багато розмов, обговорень, висловлено думок, пересторог, різноманітних, скажімо, запобіжників, які в цьому законопроекті передбачалися.

Перед тим, як ми розіслали колегам табличку до другого читання, дякуючи вам, пане голову, ми, дійсно, знайшли важливу, ключову відмінність, яку необхідно було врегулювати. І до таблиці вчора ми внесли відповідні зміни, розділивши статтю 388 Цивільного кодексу України на дві частини. І колеги народні депутати можуть з нею... Вона концептуально не зазнала змін, але вона була, скажімо так, розділена просто на дві складові частини.

І сьогодні, обговоривши так само питання з колегами, ми дійшли до висновку про те, щоб забезпечити максимальну прозорість і правомірність прийняття відповідних судових рішень і розгляду справ в судах, що ми повинні обговорювати питання компенсації щодо вартості майна, яке може бути витребувано у добросовісного набувача, виключно в межах нерухомого майна.

Тому, колеги, до вказаної пропозиції, до пропозицій комітету, які вже є в таблиці, я би просив внести відповідні зміни в - одна секунда, перепрошую, просто зараз підготую для себе, - в 52, 88 і 101-у правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по черзі.

ФРІС І.П. Я озвучу, як вони будуть зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ще раз 52-у давайте.

ФРІС І.П. 52, 88 і 101-а. Одну секунду, я зараз їх для себе відкрию. Значить, 50... перепрошую. 52 правка. Значить, у нас зазначається наступне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетська, правильно? Це комітетська.

ФРІС І.П. Це все комітетські правки, так. Але ми зазначали наступне. Частина п'яту статті 390 викласти в такій редакції: "Суд одночасно із задоволенням позову органу державної влади, органу місцевого самоврядування або прокурора про витребовування, - було витребовування майна, ми пропонуємо прописати, - витребовування нерухомого майна від добросовісного набувача на користь держави чи територіальної громади вирішує питання про здійснення органом державної влади, органом місцевого самоврядування компенсації вартості такого майна добросовісному набувачеві. Суд постановляє рішення про витребовування, - знову вставляємо слово, - нерухомого майна від добросовісного набувача на користь держави чи територіальної громади за умовами попереднього внесення органом державної влади, органом місцевого самоврядування або прокурором вартості такого майна". Далі по тексту без змін по 88-й правці... по 52 правці. Це перше зауваження.

Наступне – це 88 правка, яка звучить наступним чином. Так само комітетська правка. Пункт 2 викласти в такій редакції: "Положення цього закону мають зворотну дію в часі в частині умов та порядку компенсації органом державної влади або органом місцевого самоврядування

добросовісному набувачеві вартості нерухомого майна". Так само конкретизуємо, далі по тексту.

І наступна 101-а, одна секунда. Значить, наступна у нас іде 101-а, це так само, це правка Івана Романовича Калаура, так само комітетська правка, яка звучить: доповнити пунктом 3 такого змісту:

"Внести зміни до таких законодавчих актів України. У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України 2017 рік, №48, стаття 436). Статтю 164 доповнити частиною шостою такого змісту: "У разі подання органом державної влади, органом місцевого самоврядування або прокурором позовної заяви про витребування..." так само вставляємо слово "нерухомого майна", і далі по тексту.

Зміни в Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України 2017, 48, стаття 436). Частину четверту статті 177 доповнити абзацом другим такого змісту: "В разі подання органом державної влади, органом місцевого самоврядування або прокурором позовної заяви про витребування нерухомого майна від добросовісного набувача". І далі все без змін, далі залишаємо правки по змісту.

Значить, вказані правки і вказаний... взагалі законопроект до другого читання якраз регламентує порядок в тому числі встановлення певних запобіжників. Якщо окремо потім поговоримо, то давайте спочатку про ці правки, якщо не проти, щоб вони в такому варіанті були, бо вони відрізняються від таблиці, я думаю, що це треба проголосувати, напевно. А потім будемо далі обговорювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, колеги, обговоримо, а потім вже будемо ставити на голосування. Ми можемо... Немає заперечень ні від кого, щоб ми зараз те, що запропонував Ігор Павлович Фріс, все одно це під стенограму, я зможу поставити, якщо нам не буде необхідності голосувати окремі, я поставлю просто в цілому в такій редакції і все? Якщо немає заперечень.

ФРІС І.П. Немає. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, давайте, у нас всі почули, да, цю пропозицію? Давайте таким чином побудуємо нашу роботу. В нас позиція Мін'юсту, я запитаю позицію Мін'юсту. Потім у нас присутній Верховний Суд України. По цьому присутні народні депутати ще, які є авторами пропозицій. Давайте я для початку надам слово... Зараз всі, я надам слово Міністерству юстиції України, надам слово представникам Верховного Суду, а потім всі, хто піднімуть руку, в першу чергу це народні депутати, автори пропозицій до тексту законопроекту, підемо уже по пропозиціях, як буде необхідність голосувати, якщо буде така необхідність. Добре?

Тоді давайте таким чином: Мін'юст, спочатку вам слово по цьому законопроекту.

БАНЧУК О.А. Олександр Банчук, заступник Міністра юстиції. В цілому фахівці у нас, фахівці у сфері приватного права і наша... в цілому як просто підтримують відповідну ініціативу, необхідність захисту добросовісного набувача. Є, все-таки залишаються окремі питання до окремих пропозицій.

Ми в робочому порядку з Ігорем Павловичем мали змогу обмінятися, скажемо, цими зауваженнями до тієї редакції, яка запропонована сьогодні комітетом для схвалення в другому читанні. Є контраргумент з боку Ігоря Павловича, я так розумію, що це від представників робочої групи щодо там певних контраргументів на наша позицію. Серед таких основних, і по кожному з цих пунктів, які ми зазначали, є контрпозиція робочої групи. І зразу, очевидно, видно, що робоча група опрацьовували це і дуже-дуже приймається, і всі аргументи вже продумані.

Але я мушу все-таки зазначити і, якщо дозволите, коротко. Зокрема наші фахівці визначають, що, наприклад, у статті 390 не йдеться нічого, коли ми говоримо про можливість поширення частини другої статті... пробачте,

388 запропонованої щодо об'єктів, які не можуть перебувати у приватній власності. Знову ж, що вони не зазначені, визначено там перелік об'єктів, що це не поширюється на об'єкти критичної інфраструктури, це регулювання об'єктів та землі оборони й інші, там є перелік. І загального такого немає.

На переконання наших фахівців, це було би більш чіткіше, якщо би ми це визначили. Є позиція авторів законопроекту, що цей проект взагалі всіх цих об'єктів не стосується, який не мав бути у приватній власності, тому і не потрібно це зазначати. Знову ж для дискусії, тому я це зазначав.

Також у статті, зокрема 391-й там в редакції частини другої йдеться таке формулювання, яке також не чітке, де йдеться про те, що орган влади, якщо вчиняв будь-які дії, спрямовані на відчуження майна. Тобто це також дуже широке формулювання: будь-які дії, спрямовані на відчуження майна. Ну, на практиці може викликати велику кількість питань.

Також хотів би зазначити. По кожному з цих, я хочу повторитися, є контраргументи з боку авторів законопроекту, але я мушу зазначити також ті позиції, які фахівці міністерства зазначали.

І також зміни, частина п'ята статті 390, фахівці наші вважають, що це все-таки більше процесуальне регулювання, ніж має бути у матеріальному законі, тобто не в Цивільному кодексі, а в Цивільному процесуальному. Тому що там йдеться про процес внесення на депозит, одночасно з поданням відповідного позову. Це один аспект. І другий аспект. На переконання фахівців, є певний відхід від принципу загальної диспозитивності, коли визначено імперативно, що одночасно з питанням витребування майна суд зобов'язаний буде вирішити питання про компенсацію вартості майна. Хоча сам заявник має вирішувати, тобто чи потрібно це питання, чи не потрібно. Тобто тут певна може бути неузгодженість між цим матеріальним... регулюванням матеріального закону і процесуального закону.

Тому ось такий хотів би відповідно до інформації, наданої нашими фахівцями, висловити зауваження щодо цього законопроекту, який сьогодні розглядається.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Ігор Павлович, бажаєте відреагувати?

ФРІС І.П. Дозвольте, я все ж таки відрефлексую. Перше питання пов'язане щодо 391-ї в частині відповідних змін по оцінці майна і по відшкодуванню відповідних збитків... відшкодування вартості майна добросовісному набувачу, ми визначилися, що це стосується виключно нерухомого майна.

Друге питання. Дякую Мін'юсту, що звернув так само, до речі, і ви, Денис Вячеславович, на це увагу. Другий момент пов'язаний з тим, що дійсно включати перелік майна, який не може перебувати у власності фізичної або юридичної особи. У нас тут чітко визначено, що майно може перебувати у власності фізичної і юридичної особи або юрособи приватного права на праві приватної власності. Так само дефініція декілька раз перероблялася, і ми знайшли ту конструкцію, яка, на думку авторів і на думку членів робочої групи, більш є такою, що чітко визначає категорійний перелік об'єктів, які саме можуть перебувати у власності фізичної та юридичної особи на праві приватної власності.

І наступний момент. Мін'юст так само озвучував деякі питання, пов'язані з процесуальними моментами. На моє переконання, по-перше, почуємо, що скаже про це Верховний Суд, але на моє переконання сьогодні немає жодних обмежень особі подавати додатковий позов щодо відшкодування відповідної вартості майна, яке підлягає вилученню майна в добросовісного набувача за текстом вказаного документа. І в нас є можливість вирішувати ці питання в той спосіб, щоб особа подавала, це право в особи ніхто не забирає. Або суд може самостійно вирішувати це питання і не потребувати подання відповідної заяви, і це вже відбувається так само по 365 статті, це тій, коли йде розподіл майна подружжя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почули позицію.

Ігор Павлович, скажіть, будь ласка, у вас були залучені судді...

ФРІС І.П. Да, звісно, один із співавторів робочої групи і відповідних правок, пов'язаних з судовою процедурою, був суддя Верховного Суду Василь Крат і були ще підключені судді, так само приймали участь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую, пане Ігор. От ми і надамо якраз слово представникам Верховного Суду теж з цього приводу.

Так, власне, тоді надаємо слово представникам, як і говорили, представникам Верховного Суду. Але я так бачу, що у нас тут, ну з того, що я маю змогу бачити, принаймні двоє є суддів Верховного Суду. Хто як буде виступати, в якій черговості, будь ласка, самі визначтесь. Ну, тільки що згадали суддю Крата, якщо ви хочете перший...

_____ . Можу Ларисі Іванівні віддати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Іванівна, тоді ви спочатку, потім Василь Крат. Тільки, колеги, маєте представитись, бо у нас стенограма потім розшифровується.

РОГАЧ Л.І. Так, дякую. Рогач Лариса Іванівна, голова Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Дуже дякую за надану можливість висловитися, бо як би було озвучено, що брали участь судді Верховного Суду, водночас, я так розумію, що їх робота не була формалізована, що саме вони представляють Верховний Суд. Тому що Верховний Суд, я просто це для розуміння, принаймні двічі надсилав відповідь, свої зауваження на розроблений законопроект, і ці зауваження

були критичні. Критичні саме було звернуто увагу на значні суперечності і можливі небезпеки, які будуть пов'язані з прийняттям відповідного законопроекту.

Я перепрошую, не знаю, чи встановлено регламент, мені потрібно принаймні хвилин 5 як мінімум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РОГАЧ Л.І. Загальні зауваження, до яких хочеться звернутися, я розумію, що зараз стадія другого читання, але, разом з тим, коли випала нагода, то дозволю собі висловитися в цілому про проблемні питання.

Загалом питання, яке поставлено, дуже важливе, і воно турбує Верховний Суд, як і, думаю, суди першої апеляційної інстанції з урахуванням і наших засад конституційних і конвенційних, і відповідно того, що записано в Конституції України.

Водночас хочеться, щоб цей законопроект, він, по-перше, покращував якість законодавчого регулювання і крім того вирішував відповідне проблемне питання. Щодо цього є якраз певні застереження. Застереження перше, яке стосується певною мірою, можливо, прошу задуматись, над невідповідністю назви законопроекту і того, що відбувається у цілому.

Адже, якщо навіть повернутися до редакції спірної частини восьмої статті 261 Цивільного кодексу України, де йдеться про позовну давність щодо витребування, то ми весь час говоримо про добросовісного набувача, але витребування – це назва юридичної дії, спосіб захисту, який застосовується, притому до недобросовісного відповідача, а також до виконання відповідних договорів (це 620-а, яка говорить, що в таких випадках теж відбуваються витребування), так само як наслідок недійсності договору у порядку відновлення становища, яке існувало. То ми в цю частину восьму вона до всіх цих випадків буде застосована. Чому ми розширяємо, тоді ми захищаємо, виходить, не тільки добросовісного

набувача, а і недобросовісних тою ж самою мірою? Мені це принаймні незрозуміло.

Відповідно є пропозиція погодитися із поправками народного депутата Крулька (поправка 7) та депутата Кулініча (номер 10), тобто не доповнювати частиною восьмою статті 261 ні в якій редакції. Це такі, так би мовити, певні моменти редакційні. Але є суттєві інші зауваження.

Фактично, знаєте, я вибачаюсь за недипломатичність і нетолерантність, але виглядає так, що цей законопроект взагалі ніяк не покращує стан добросовісного набувача. Ніяк, жодним чином. Він фактично не призведе до того, нащо він був спрямований.

Чому? Тому що зараз мова йде тільки про те, що після того, як сплине певний період часу, застовбити статус-кво. Тобто вплив якийсь період пересічний, позовна давність, як би ми його не назвали, і виходить, що саме це дає можливість захищатися добросовісному набувачу.

Шановні колеги, захист права і статус добросовісного набувача не в цьому, мені видається. Він виглядає в тому, що за наявності ситуації, коли вже держава цими реєстрами дає можливість гарантувати і пересвідчитися в тому, що придбається майно у належного власника чи володільця, то захист мав бути полягати в тому, щоб зміцнити статус цього добросовісного набувача, визначивши, наприклад, таким чином, як приклад, що майно добросовісного набувача не підлягає витребуванню взагалі. Я пропоную таку більш, скажімо, зрозумілу і просту позицію.

Більш на те, ця позиція вже була викладена Великою Палатою Верховного Суду, Верховним Судом у постановках Верховного Суду. Їх я тут підбрала принаймні п'ять є як мінімум, де зазначено, що у добросовісного набувача, який набув майно, посилаючись на відповідні засвідченні державою дані, не підлягає витребуванню. Витребуванню майно підлягає саме у недобросовісного набувача. Недобросовісний – це хто? Наприклад, це об'єкти водного фонду по-простому. Не можна не розуміти, що це ти придбаєш майно, яке знаходиться на березі моря. Це ті самі землі історико-

культурного призначення. Не можна теж не знати, що це буферна зона і так далі, і що за майно ти придбаєш. Тож такий набувач не може бути добросовісним апріорі. Ну, і звісно, ніякому захисту в цьому випадку він не підлягає і підлягати не може.

Далі. Що ж робити з добросовісним набувачем? Власне, якщо дійсно сталося так, що майно, яке він придбав, потребує повернення, то тоді виглядає, що це механізм викупу. Такий механізм передбачений у нас в Цивільному кодексі. І це приблизно те саме, що і пропонується у цьому законопроекті, але не через витребування виглядає, а просто передбачити нормальні цивільні механізми. Держава викупає те майно, яке їй необхідно, або органи місцевого самоврядування, і це відповідно і вирішує питання виплати коштів. Тому що неодмінно і зрозуміло, що за майно, яке втручаються ...*(Не чути)* слід обов'язково виплатити кошти.

Ну, і щодо Прикінцевих положень, звісно, я можу надіслати пропозиції, які виникли у зв'язку з тим, якщо це цікаво, на комітет, щоб не займати час, не озвучувати їх, бо їх достатньо багато, вони так би мовити вже мають редакційний характер. Але ще хочеться зазначити таке. Виникає запитання, чи можна і чи доцільно взагалі дискримінувати державу і орган місцевого самоврядування, який має рівний статус із будь-яким іншим власником у цивільних приватноправових відносин. Які підстави створювати для неї якість інше, відмінне від загального, регулювання? Це перше питання. Чи буде тут в цьому випадку, чи не станеться так, що суди будуть керуватися Конституцією, а не цими навіть змінами, які пропонуються до Цивільного кодексу? Для мене було би це, наприклад, логічним і звичайним. Адже за Конституцією всі суб'єкти мають рівні права.

Другий момент. Я звертаюся знову ж таки, колеги, до частини другої статті 391. 391-а – це негативний позов, він жодним чином не стосується володіння, питання володіння і витребування. Це питання усунення перешкод, які не пов'язані і з вибуттям, і з володінням. Яким чином і чому у частині другій статті 391 знаходиться питання витребування? Яким чином до

неї застосовано 387-а, 388-а? Змішувати негаторний і віндикаційний позови таким чином, як це відбулося, теж виглядає певною мірою, я так скажу, дивно.

І таке редакційне застереження. Коли ми говоримо знову ж такий про перебіг позовної давності щодо питання про визнання права, то я нагадую, що у випадку, коли мова йде і позов подається про визнання права, то такий позов подається, коли ще не було порушень. Це позов на захист від невизнання або оспорювання. Тому теж жодним чином питання про позовну давність у позовах про визнання права ніяк не залежить і не пов'язано з захистом питання про витребування від добросовісного набувача. Це достатньо теж стала позиція і також просила б на це звернути увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Лариса Іванівна.

Ігор Павлович, бажаєте відреагувати чи послухаємо?

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Дійсно, Верховний Суд нам давав відповідні свої зауваження. Питання саме і полягало в різних... Чому взагалі з'явився закон, відверто кажучи? Якщо ми з вами згадаємо, то у нас раніше був строк позовної давності по негаторним або віндикаційним позовам 3 роки. На жаль, Верховний Суд в декількох рішеннях приймав абсолютно різну правову позицію.

І на сьогоднішній день підміна відповідних позовів, які відбуваються, витребування майна у добросовісного набувача і було підставою розроблення цього законопроекту. Саме на це і направлені ті відповідні процесуальні зміни в 391 статтю і в інші статті цього закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тоді наступний представник від Верховного Суду, прошу, представтеся, бо стенограма йде.

КРАТ В.І. Василь Крат, Касаційний цивільний суд. Мої вітання, колеги, радий бачити, чути, хоч і в онлайні. Для мене то був особисто цікавий досвід подивитися, яким чином все це відбувається. Я, напевно, скажу декілька тих моментів, на які тут зверталася увага і чому це, власне, важливо. Недавно, буквально днів 10 тому навіть з журналістами Українського радіо спілкувався в контексті, щоб пояснити цю ідею і чого саме так.

Дуже давно в Римі була необмежена віндикація, там забирали все, але була складність одна, невеличка складність чого? Бо треба було довести всі попередні переходи права власності. Це називали диявольським доказуванням, тобто це було нереально доказати. Існувала межа віндикаційного позову і чого, власне, згодом почали говорити, що давайте створювати справжню межу і прибирати ці диявольські докази. Згодом, десь в XV-XVII столітті почали говорити, що не все так однозначно і необмежена віндикація існувати не може. І в німецьких містах магдебурзьке право почали застосовувати і виробляти ті механізми, про які ми зараз говоримо з точки зору межі віндикаційного позову. То він насправді у нас є і зараз, якщо подивитися на 330-у, на 388 статтю Цивільного кодексу, тобто він є. Тут величезне питання, наскільки він, власне, спрацьовує і наскільки він дозволяє сказати, що він гарний, але механізм цей є. В чому він полягає, цей механізм? 388-а, якщо йде підстава відмови, то по 330 статті Цивільного кодексу – це первісна підстава набуття права власності. Тобто створюється той механізм, який, власне, держава каже... в цій ситуації я кажу, що добросовісний набувач перетворюється у власника. Тобто механізм є.

Більше того, якщо далі дивитися, яким чином все це відбувається, зокрема це важливо, я зараз поясню, чого це, власне, важливо в контексті рухомості, нерухомості і чим є майнові права. Бо та правка, про яку говорили на самому початку, це важливо насправді. У нас якщо погодитися на цю правку, то вийде декілька правових режимів, які будуть існувати відносно віндикаційного позову.

Перше. Речі рухомі і майнові права, ми говоримо не про 388-у, все це стосується Закону про задоволення вимог кредиторів та реєстрацію їх обтяжень, який поширює і встановлює свій механізм для добросовісного набувача. Тобто тут насправді штука важлива. Більше того, я приведу цей от банальний приклад, який дуже давно в цивілістиці обговорюється, чи є частка (*нерозбірливо*) і часткової власності нерухомістю. Однозначної відповіді на це немає. За логікою, звісно, що ні, бо є майновим правом і не є... Хоча можна наводити інші аргументи і дивитися на це. Тобто якщо ми пишемо і кажемо тільки про нерухомість, то в нас виходить, за моїми підрахунками, три правових режими, які будуть існувати відносно добросовісного набувача. Тут питання достатньо таке важливе.

Ще один момент. Чи це нагадує процесуальні норми і чи існують такі ж самі механізми в Цивільному кодексі? Вони існують, наприклад, стаття 365, яку пан Ігор Фріс сьогодні згадував, вона стосується припинення права на частку в спільній частковій власності, вона містить по своїй суті той самий механізм, який десь пропонується в 390-й. Тобто це є нормою матеріального права, вона з самого початку в нормі чи в положеннях Цивільного кодексу передбачена з 2003 року, якщо я не помиляюся, навіть не змінювалася жодного разу. І вже є одне рішення Європейського суду з прав людини по 365-й щодо недотримання отих вимог, які закріплені. Тобто тут якраз регулювання, воно відповідає тій матеріальній конструкції, яка передбачена в нормах Цивільного кодексу.

Ще б один момент звернув би увагу – це відносно визнання права, те, що Лариса Іванівна говорила, да, важливо розмежовувати дві конструкції позовів про визнання. Є ті, які стосуються... не зовсім захисту, а підтвердження, правопідтверджувальні позови. В цій ситуації дійсно там не буде позовної давності. Є інші позови про визнання, в яких конструкція якраз направлена на захист. Наприклад, 376 стаття Цивільного кодексу, він там працює з позовною давністю. Тобто тут різні моделі і різне застосування.

Тому десь там я, вочевидь, не бачу цього всього, яким чином рухатися, сказати, що воно не відповідає, вочевидь, не так.

Ще один момент, я там текстуально десь пробігся, власне, по тексту, на що б звернув би увагу, це десь використовуються термін "статус об'єктів". Тут теж дуже важливо, статус може бути тільки в суб'єктів, тут логічніше десь про правовий режим вести мову. Це так, якщо дуже-дуже коротко із того, що, власне, почув і що побачив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

А можете сформулювати позицію, якщо можете, щодо підтримки чи не підтримки цього законопроекту до другого читання.

КРАТ В.І. Дякую.

Загалом те, про що ми говорили, намагалися викласти. Тобто я приймав участь в обговоренні цього всього, звертаю увагу, з урахуванням наявності журналістів, що це моя особиста позиція. Особиста.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Ігор Павлович Фріс, бажаєте?

ФРІС І.П. Пане голово, я дякую, по-перше, Василю Крату за те, що він дійсно витратив величезну кількість свого часу і приймав безпосередню участь не тільки в доктрині вказаного законопроекту, а і в написанні саме матеріальних норм, які, на думку робочої групи, на думку авторів, слугуватиме саме захисту прав добросовісного набувача і, нарешті, можливо, завершить ту підміну понять, яка відбувається сьогодні, коли у добросовісного набувача, який має право власності на відповідні об'єкти, право припиняється і жодним чином ніяка компенсація йому при цьому не виплачується.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наскільки я знаю, там ще до робочої групи були долучені представники Офісу Президента, так, Ігор Павлович?

ФРІС І.П. Так, були так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, ми одразу теж почуємо позицію вже, прошу.

_____. Шановний пане голову, шановні народні депутати, неодноразово вже Офіс Президента висловлював свої позиції особливо до першого читання, що законопроект в цілому підтримується. Крім того, з Ігорем Павловичем Фрісом ми опрацьовували деякі правки. Також прошу їх підтримати по таблиці до другого читання. На даний момент вони повністю узгоджуються між собою та з тими ідеями, які закладені в законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Вікторе.

Ну, тут, Ігор Павлович, я не знаю, хочете щось прокоментувати.

ФРІС І.П. Я дуже коротко прокоментую, про що говорить пан Віктор. У нас, якщо пригадують члени комітету, була певна домовленість у свій час, коли ми приймали антирейдерський законопроект до другого читання, з яким ми вже працювали довший час, у нас була чітка домовленість про так звану красну кнопку, з одної сторони, і забезпечення прав наших громадян, які матимуть можливість звертатися до Антирейдерської комісії у випадку, коли їм стане відомо про те, що вони позбавлені (*Не чути*) своїх прав на... корпоративні права та нерухомість.

Натомість у жовтні місяці, приймаючи законопроект до другого читання про адміністративну процедуру, на нашому комітеті були внесені відповідні зміни в законодавство, пов'язане з державною реєстрацією та встановлений ...*(Не чути)* двомісячний термін відповідно до... з моменту дня державної реєстрації, коли особа може звертатися з оскарженням до Антирейдерської комісії.

На нашу думку, на думку Міністерства юстиції, на думку фахівців це створить величезні проблеми для людей і власності, яка їм належить. Враховуючи це, ми відповідно до 116-ї просимо включити ці правки до тіла законопроекту і проголосувати їх так само.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Здається, від інституцій, так би мовити, всі висловились. Чи бажають у нас, можливо, поставити питання авторам? Від членів комітету я спочатку спрошу, бо у нас пріоритет від членів комітету. Немає. Чи хтось виступити бажає від членів комітету зараз?

КАЛАУР І.Р. Я бажаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович Калаур, прошу, вам слово. Потім будемо надавати слово авторам пропозицій, а далі...

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Я вже пару раз висловлював свою позицію з приводу законопроекту. Дійсно, він, в принципі, має право на існування, але мені здається, що цей механізм, який запропонований законопроектом, він не до кінця досконалий. І я минулий раз, коли у нас було засідання підкомітету, я просив Ігоря Павловича, що коли буде моделюватися кінцевий варіант таблиці, щоб все ж

таки оці, вони відповідали якійсь філософії і стилю написання Цивільного кодексу, норм Цивільного кодексу.

Ну, на жаль, чомусь не дослухалися, і в нас норми, вони якісь получаются двоповерхові і дуже важкі для сприйняття. От я, наприклад, якщо взяти, скажімо, першу, де йдеться про строк позовної давності, там з якого строку починає збігати строк позовної давності, ну така норма якась вона, вона мені, якщо чесно, я розумію її суть, але якщо чесно, вона дуже тяжка для сприйняття, і я пропонував її розділити на дві частини, але чомусь не дослухалися до цієї думки.

Мене саме більше хвилює оце питання регресу. В законопроекті запропоновано: держава або територіальна громада, якщо вона компенсувала вартість цього майна, яке було в її власності, ...*(Не чути)* регресу ...*(Не чути)*, сприяла переданню цього майна із державної в приватну власність. Ну, ми довго дискутували, якщо цієї особи вже немає і так далі.

Але я розумію так, що коли майно, стояло питання про передання із державної чи комунальної у приватну власність, то не тільки посадовець мав якісь такі незаконні... вчиняв незаконні діяння, а і сам перший первинний набувач теж, напевно, сприяв тому, щоби майно із державної чи комунальної власності було йому передано десь в обхід закону чи з порушенням закону.

Тому я вважаю, що оце покладання регресу тільки на ту особу, яка виконуючи обов'язки державні чи обов'язки в територіальній громаді, покладати тільки на ту особу є в деякій мірі несправедливо. Тому що, я ж пам'ятаю, як в тих 90-х роках, як інколи приймалося рішення про передання державного чи комунального майна. І ...*(Не чути)* були різні, і матеріальна зацікавленість, жінки робити такі пропозиції, від яких чиновник не міг відмовитися. От зараз виявляється, цьому чоловіку 80 років, і тут до нього приходять і кажуть: ти винен державі 2 мільйони гривень.

Якось воно не так і воно не відповідає духу права, де йдеться про принцип справедливості як ключовий принцип права. Тому, мені здається,

все ж таки треба переглянути це питання регресу. Я з Ігорем Павловичем про це говорив, ну поки або не почули, або інші є причини.

І дякую, звичайно, за те, що дослухалися до моїх пропозицій щодо внесення змін в Господарський процесуальний і Цивільний процесуальний кодекси. Але тут знову ж таки виникає одне таке практичне питання: якщо прокурор звертається до суду за захистом прав територіальної громади, ми написали про те, що коли подається позов і автоматично повинні бути переведені кошти на депозитний рахунок. Але якщо ОТГ не має стільки коштів, щоби внести на депозитний рахунок, тоді ця процедура зупиняється чи не зупиняється? Це питання доволі таке цікаво, тому що ви розумієте, в нас не всі ОТГ можуть собі дозволити із бюджету територіальної громади, я так розумію, що там...

ФРІС І.П. Іван Романович, зразу відповім, ми цю норму включили, внесли, – зупиняється, так, як ви і сказали.

КАЛАУР І.Р. Ага. І, в принципі, оце такі були в мене застереження з приводу цього регресу. В принципі, я законопроект підтримую, але от питання регресу, в мене виникає деякі оці запитання, які поки ми не знайшли шляхів вирішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бажаєте відреагувати якимось?

ФРІС І.П. Да, дякую, пане голово.

Стосовно регресу. Давайте все-таки зосередимося на тому, що наш законопроект – це законопроект, який врегульовує цивільні правовідносини. Якщо стоїть питання незаконності або порушення Закону про ...*(Не чути)*,

це, напевно, все ж таки більш до кримінально-правого забезпечення або кримінально-правової реакції держави на порушення законності і закону.

В цьому самому випадку у нас право регресу, це не обов'язок, а право регресу і вимагати цей регрес відповідною особою. До речі, абсолютно не обмежується право відповідного територіального органу направляти будь-які позовні вимоги до осіб, які вони будуть вважати винними або які сприяли вилученню майна з боку держави.

Дякую.

КАЛАУР І.Р. Ігор Павлович, в мене ще одне запитання. От ми говоримо про те, що на депозитний рахунок суду переводиться там якась сума, яка відповідає оціночній вартості майна. А хто і за які кошти буде проводити оцінку цього майна?

ФРІС І.П. Іван Романович, на сьогоднішній день оцінка нерухомого майна відбувається в доволі простій процедурі, шляхом реєстрації особи, яка здійснює перевірку вартості такого майна на офіційному сайті Фонду державного майна, і за допомогою двох кліків ця інформація, державна інформація про вартість майна, надається заявнику безкоштовно.

КАЛАУР І.Р. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Члени комітету, все, да, наскільки я бачу?

НІМЧЕНКО В.І. Одне лише питання до автора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Василь Іванович, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. До автора. Я стосовно логіки, етимології і практики застосування термінології, яка пропонується: витребування нерухомого

майна, позов. Тим самим позов такий, може, каже про те, що відповідач неправий. Так виходить з етимологією.

І друге. Як же тоді бачите те питання, що таке витребування нерухомого майна? Тут вже йшлося сьогодні про земельні частки і все інше. Ви розумієте, про що я кажу? Саме слово "витребування", воно звучить чи не звучить в цьому, контексті цієї норми?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Дякую, Василь Іванович.

Ми брали якраз ту термінологію, яка застосовується про витребування майна для суспільних потреб. Саме її ми брали. Коли саме відбувається, скажемо так, вилучення витребування майна в...

НІМЧЕНКО В.І. Да, це вже вилучення, витребування. Віймка у нас є, так же? А ми кажемо, нерухоме, ви ж добавляєте – нерухоме.

ФРІС І.П. Абсолютно вірно. Така сама термінологія застосовується в інших законах, там, де вирішується питання щодо безоплатного витребування майна для суспільних потреб. У цьому випадку ми застосували саме ту технологію і ту дефініцію, яка вже існує, яка вже опрацьовується, яка вже застосовується в українському законодавстві.

НІМЧЕНКО В.І. На мій погляд, може він бути суб'єктивний, тут трошки не та логіка. Йде питання про право. У першу чергу право несе майно ...*(Не чути)* те, що воно безправно набуто. А не просто у позові вказувати забирає, витребує. Докажіть, що воно набуто безпідставно незаконно і далі витребує у зв'язку з чим, ось про що йде мова. А на суспільні потреби це інший ракурс і інші правовідносини, і пов'язані з форс-мажорними обставинами, ви це знаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Може ув'язати з правом, і тоді нехай доказує прокурор, це ж не адміністративне, хай доказує, що цей набувач недобросовісно його набув, є його вина в чомусь. От про що йде мова.

ФРІС І.П. Наша логіка була виключно, щоб застосовувати ті дефініції і способи захисту прав, які на сьогоднішній день вже є в Цивільному кодексі України, і витребування – якраз один зі сталих таких способів захисту прав, які передбачені в ЦКУ. Але дякую вам за зауваження.

Спасибі.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, отже, переходимо, тоді у нас є наші колеги народні депутати, які не є членами комітету, підняті руки бачу вже давно, я так розумію, автори пропозицій.

Перший – Олег Бондаренко у нас. Прошу, вам слово.

БОНДАРЕНКО О.В. Доброго дня, шановний Денисе Вячеславовичу! Доброго дня, шановний Ігор Павлович, шановні колеги! Тож стосовно цього законопроекту. Звісно, я як правник міг би і втрутитися у вашу розмову стосовно самого порядку встановлення статусу добросовісного набувача або порядку здійснення віндикаційних позовів, але для цього є ті, хто більше на цьому знається, а саме і представники Верховного Суду, і Мін'юст, і інші особи.

Я хотів би звернути вашу увагу на те, що неприпустимо, мені здається, для цього законопроекту, а саме на випадки нерозповсюдження цього законопроекту на ті чи інші об'єкти або спільні відносини. А саме, зараз я

хотів би розглянути 17 строку порівняльної таблиці і розглянути доволі критично.

Відповідно до моїх пропозицій, відповідно до пропозицій інших народних депутатів, Юлії Юріївни Овчинникової, яка зараз присутня, ми пропонували, зокрема, до об'єктів, на які не розповсюджуються, або випадків, на які не розповсюджуються зазначений законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олеже, я вибачаюсь, якщо ви по якихось конкретних пропозиціях, краще зазначати не порядковий номер, а, може, ви свої пропозиції зазначите, про які йде мова, щоб народним депутатам було зрозуміло.

БОНДАРЕНКО О.В. 42 правка, так, абсолютно вірно. Тож я особисто просив, щоби положення пунктів 3 і 4 цієї статті цієї частини не поширювалися на випадки, зокрема, якщо те майно, яке вибуло з володіння власника чи належить... належало до об'єктів природно-заповідного фонду без виключення, об'єктів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимкніть. Прошу продовжувати.

БОНДАРЕНКО О.В. Об'єктів земельних ділянок, розташованих в межах прибережних захисних смуг, гідротехнічних споруд.

Чим викликане саме такий перелік об'єктів? Він викликаний тим, що саме ці об'єкти відносяться до лісового фонду, до водного фонду, до природно-заповідного фонду, відповідно до Конституції України, відповідно до законодавства України мають особливий статус. Особливий статус захисту, природно-охоронного захисту і захисту в частині неможливості здійснення з цими об'єктами тих чи інших дій.

Цей статус прямо закладений в обмеженнях, які є у Водному кодексі, в ... *(Не чути)* кодексі, в Законі "Про природний заповідний фонд України",

в Законі "Про охорону навколишнього природного середовища" і цей статус є безумовним. Включаючи, виключаючи ті чи інші об'єкти з об'єктів, на які не розповсюджуються третя, четверта частина цієї статті, і даючи можливість все ж таки так званому добросовісному набувачу все ж таки отримати право власності на ці об'єкти, ви прямо суперечите, ну, ці пропозиції прямо суперечать вже існуючому законодавству і Конституції України в тому рахунку.

Я хотів би пройтися по декільком питання. Ну, по-перше, питання стосовно об'єктів критичної інфраструктури, шановні колеги, я хотів би вам нагадати, що взагалі-то ми прийняли Закон "Про критичну інфраструктуру" в 2021 році. Тож про які 10 років з набувної давності ідеться, якщо в нас таких об'єктів не існує станом на зараз? Якщо ми кажемо про ті об'єкти, які будуть набуті через сім або вісім років після цього, то я дуже сподіваюся, що ми належним чином зараз вибудовуємо нашу правову систему, щоб вона не дала можливості об'єкти критичної інфраструктури все ж таки набути незаконно. Але це ремарка, яка не стосується напряму моїх зауважень.

Стосовно об'єктів території природно-заповідного фонду, в тій редакції, яка пропонується комітетом вказано, що дія положень пунктів: 3 та 4 цієї частини не поширюється на випадки, якщо майно належало до об'єктів або територій природно-заповідного фонду, за умови наявності підтверджень – документів про статус таких об'єктів, територій та наявності права державної або комунальної власності на такі об'єкти на момент вибуття з володіння.

Знову ж таки, шановні колеги, це не відповідає взагалі підходу створення і захисту об'єктів природно-заповідного фонду. По-перше, об'єкти природно-заповідного фонду, коли вони створюються, зокрема, давайте розглянемо, наприклад, питання створення національних парків. Коли створюються національні парки, то національний парк може створюватися як з територій, які знаходяться в державній власності, так і з територій, які знаходяться в іншій власності, але без вилучення цих територій або з

вилученням цих територій. Але з того моменту, коли вони включаються, ці території, до складу об'єкта природно-заповідного фонду, на них вже розповсюджується статус об'єкта природно-заповідного фонду та ті обмеження, які були, існували на момент його створення.

Таким чином, коли ви покладаєте на державу або на територіальні громади необхідність надати документи, підтвердні документи про статус таких об'єктів та наявність права державної або комунальної власності на такі об'єкти на момент вибуття з володіння, ви одразу ставите неможливу умову.

Тобто, по-перше, станом на момент утворення цього об'єкта далеко не завжди є записи в державних реєстрах прав на нерухоме майно стосовно набуття держави на ті чи інші території. Ви знаєте прекрасно, з чим це пов'язано, це пов'язано з відсутністю коштів у держави на інвентаризацію тих чи інших земельних ділянок і відповідно на внесення цих територій до державного реєстру.

Але це одна частина, а інша частина, що саме такою нормою закладається можливість ці території, які не належать до державної або комунальної власності, а вже є об'єктом природно-заповідного фонду, вивести з-під унормування цієї частини і відповідно ті території, які були вже в складі об'єкта природно-заповідного фонду, на який розповсюджується зобов'язання стосовно їх збереження, вони таким чином можуть спокійно відчужуватися і об'єкт природно-заповідного фонду таким чином буде поступово зменшуватися через те, що на них не розповсюджується ця норма.

Далі. Гідротехнічні споруди. Так само ви вимагаєте наявність підтвердних документів про статус таких об'єктів, наявність права державної або комунальної власності на момент вибуття з володіння. Та ж сама проблематика. Я сподіваюся, що після мене ви можете надати слово керівнику Держводагентства, який також у нас присутній, пан Гопчак. Тож він може вам пояснити, що станом на 10 років тому той період, на який не розповсюджується ця давність, багато гідротехнічних споруд обліковувалися на балансі тих чи інших управлінь водного господарства, які належали до

державної власності. Але обліковуючись через знову ж таки брак коштів, державних коштів, вони не відносилися до об'єктів державної власності через відсутність їх правового статусу, закріпленості їх правового статусу в Державному реєстрі прав на нерухомість. Таким чином держава не зможе підтвердити на момент початку позову наявність права власності. А ми ж вами розуміємо, що коли буде оперуватися питаннями власності, то ви будете... суд буде саме звертатися до зафіксованості цих відносин в реєстрі. Але якщо таких відносин в реєстрі не зафіксовано, то тоді відповідно всі намагання держави підтвердити своє право власності на момент вибуття, протиправного вибуття з права власності з володіння, вони будуть нікчемними. Це також хотів би помітити і звернути увагу, що це має бути виключено з тексту законопроекту.

Також незрозуміла підстава, за якою ви не включаєте до складу таких об'єктів землі лісового фонду. Землі лісового фонду так само мають окремий статус, особливий статус. І порядок розпорядження землями лісового фонду так само визначений Лісовим кодексом України. І так само землі лісового фонду мають вибувати тільки за наявності певних умов і вони мають бути також включені до цієї частини, статті 388 для їх належного регулювання, для того, щоб на них не розповсюджувалось.

Так само четверте питання, на яке я хотів би звернути, яке зазначено в моїй правці, це особливий статус прибережних захисних смуг (88 стаття Водного кодексу), які також потребують врегулювання і внесення до цієї статті. Така пропозиція, таке прохання, шановні колеги.

Я думаю, що і мої колеги, і Юлія Юріївна Овчинникова, і представники центральних органів виконавчої влади, і Офіс Генерального прокурора, також сподіваюся, і екологічна прокуратура можуть підтвердити важливість внесення таких змін до Цивільного кодексу, до тієї пропозиції, яку ви подаєте, і необхідність їх залишення в статті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олеже. Ви багато кого перелічили, я ж просто не знаю, у нас тут купа на зв'язку...

ФРІС І.П. Дозвольте, може, я відповім?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, я зараз дам. Просто у нас купа людей на зв'язку, я не можу, бо не знаю, хто. Дехто підписаний "Айфон-Женя". Звідки я знаю, хто це. Тому, якщо хтось з перелічених теж хоче взяти слово...

ПЕТРУНЯК Є.В. Це Петруняк Євген. Я перепрошую, я думав, що я підписаний в Zoom.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, поки що вам слово, відреагуйте.

ФРІС І.П. До речі, це якраз правка Євгена Петруняка, про яку говорив Олег Володимирович, пов'язана з належністю, доведенням належності вказаного об'єкту і його функціонального призначення. Ви знаєте, в мене трошки зараз поламався мозок. Тобто за практикою, яку шановний Олег Володимирович озвучив, що у держави не було підтвердження того, що вказаний об'єкт належав до того чи іншого функціонального призначення, і коли особа набула право власності на вказаний об'єкт 15 років назад, який називався об'єкт "А", а за певний період часу він став називатися об'єктом "Б", який не може бути предметом перебування у приватній власності, то така особа має бути позбавлена відповідного права. На мене, це дивна логіка, особливо стосовно зворотної дії закону в часі, яка взагалі змінює концептуальний порядок, визначений статтею 58 Конституції.

Стосовно об'єктів. Чому ми категорично настоюємо саме на такому виключному переліку і обговорювали це неодноразово, і стосовно лісу, і стосовно води, і стосовно природно-заповідного фонду, до речі, який за пропозицією колег включений всім своїм масивом до об'єктів, на які не

розповсюджуються норми прав добросовісного набувача. Чому саме так? Значить, саме так тому, що такі види майна, вони мають найбільшу цінність для держави або територіальної громади, які в тому числі конкретизовані у відповідних підзаконних актах, в переліках, в розпорядженнях Кабінету Міністрів, в наказах і так далі, і тому подібне. Інші види об'єктів, зокрема те, що озвучувалося: землі, які належать до державної і комунальної власності лісогосподарського призначення, водного фонду, – на сьогоднішній день, відповідно до статей 56, 59 Земельного кодексу України можуть перебувати в тому числі в приватній власності з певними режимами обмеження в частині площі та цільового їх використання. А тому передбачати саме що на них не розповсюджується право добросовісного набувача і вони мають однакову правову оцінку і однаковий правовий статус, і правову природу, і мають однаковий режим використання порівняно з іншими, напевно, це неправильно, тому і вони не були включені. І я прошу колег не підтримувати вказану правку, тому що воно поставить абсолютно одних і тих самих... різних людей з одними і тими самими правами в абсолютно різний правовий статус.

Окрім того, ми ж з вами забезпечуємо права держави, забезпечуємо права держави стосовно прав і дотримання прав і контролю над особливо цінними, як озвучив Олег Володимирович, землями, до яких належать землі лісового фонду, прибережні захисні смуги, ми забезпечуємо об'єктивним строком позовної давності на 10 років. Колеги, ми 10 років даємо можливість державі безапеляційно, безспірно вирішувати питання щодо примусового вилучення, витребовування вказаного майна. Якщо держава більше 10 років, а це право, яке визначене Цивільним кодексом, право набувальної давності, якщо ти знайшов якусь річ, якщо ти став власником якогось майна, за набувальною давністю воно стає твоє.

Ви, на жаль, не були присутні, шановний Олеже Володимировичу, не були присутні на засіданні підкомітету, коли прийшли одні з найбільших бізнесів України, які на сьогоднішній день потерпають, вкладають мільйони

гривень інвестицій, доларів, 90, 200 мільйонів доларів інвестицій в розвиткові проекти, які сьогодні потрібні державі, і коли прокуратура, Офіс Генерального прокурора, екологічна прокуратура намагаються вилучити в них ці землі, придумуючи різноманітні віндикаційні і негативні позови, обтяжуючи відповідно бізнес, відповідних бізнесменів додатковими витратами з питанням вирішити проблему.

Це дійсно не, скажемо, парламентські обговорення такого питання. Але два тижні назад, на жаль, не міг вам розказати, я був на засіданні Івано-Франківської обласної ради, де приїхав представник кутської... в горах, Кутська громада Косівського району з погодженим обласною радою генеральним планом селища Кути і земельною ділянкою, зареєстрованою в Державному земельному кадастрі в постійному користуванні ДП "Ліси України", яка накладається на 80 приватних земельних ділянок і 80 будівель, які були збудовані в 70-80-х роках, успадковані-переуспадковані, продані-перепродані. І сьогодні стоїть питання: яким чином така реєстрація права постійного користування на лісові землі, там, де ніколи не було лісу, відбувається в нашій державі? Давайте дуже просто, давайте порішаємо питання і ми від вас відстанемо. Так відбувається з цілим бізнесом. Ми не повинні це корелювати і цьому допомагати.

Враховуючи це, я категорично проти вказаних правок щодо розповсюдження виключення прав добросовісного набувача на майно, яке може перебувати в цивільному обігу, може перебувати в приватній власності і повинно забезпечуватися таке право для кожного громадянина держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Колеги, я щось можу ставити, якщо є ініціатива, на голосування. Просто, пане Олеже, ви не озвучили, чи ви ставите на голосування окремо цю пропозицію, тому Ігор Павлович каже, що....

ПЕТРУНЬЯК Є.В. Шановний пане голову, дозвольте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. По одному. Пане Євгене, чекайте, я звернувся до пана Олега.

БОНДАРЕНКО О.В. Шановні колеги, якщо є можливість поставити цю пропозицію на голосування, то просив би проголосувати, 42 правка, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви на врахування її ставите, да?

БОНДАРЕНКО О.В. Да-да, за можливості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона врахована частково, бачу, а ви просите її що, врахувати повністю?

ФРІС І.П. Так, пане голову, ми частково врахували дві позиції стосовно гідроспоруд і стосовно природно-заповідного фонду, особливо цінних речей, які є для держави, ми вклбючили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Ігор Павлович, ще раз позиція як автора основного, голови робочої групи по цьому.

ФРІС І.П. Я прошу не підтримувати вказані правки, враховуючи те, що вони не відповідають тим концептуальним нормам закону, на який він направлений.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Денис Вячеславович, у нас просто по суті та ж сама правка, ми б хотіли по ній висловитися. Можливо, ви дасте нам можливість висловитись. 44 правка. Вони всі, зміни частини два 388 Цивільного кодексу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 44. А вона не відрізняється, вона по суті така ж?

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Там частково також гідротехнічні, але вона стосується лісового фонду і водних об'єктів також.

ФРІС І.П. Юля, мені здається, така сама, в принципі.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Так я до того, що ми б хотіли також...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, пане Юлія.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Денис Вячеславович, колеги, я вітаю. Перший раз у вас на комітеті. Дякую за можливість висловитись стосовно даного законопроекту.

Дійсно, ми тут прийшли захистити і наші природні ресурси і право на чисте і безпечне довкілля, керуючись 13 і 50 статтями Конституції України. Звісно, ми опиралися і під час обговорення екологічного комітету, ми дивилися на правки, які надали відповідні центральні органи виконавчої влади.

Я знову ж таки хотіла б звернути увагу на 44 правку. Вона також стосується того, що обмеження позову, терміну позовної давності 10 років не

повинно стосуватися лісів та земельного фонду. Ці землі є національним надбанням країни. Якщо вони незаконно роздані, держава повинна мати право повернути їх незалежно від того, скільки часу пройшло. Знову ж таки збільшення лісів – це програмне завдання Президента України в програмі "Зелена країна". Якщо ми будемо віддавати ліси під забудову, то буде, звісно, їх зменшення. Окрім того, що страждає бізнес, з великою повагою, вони вносять величезний вклад в розвиток економіки, страждає і наша природа. Ми знаємо, яка кількість лісів у нас щоденно гине внаслідок дій. І якщо ми не будемо всередині країни приймати державницькі рішення, на жаль, буде страждати і вся країна.

Я повернувся до кодексу статті 12 Лісового кодексу, про який казав і автор законопроекту. Там дуже чітко написано, хто має право: громадяни та юридичні особи можуть безоплатно або за плату набувати власність у складі селянських, фермерських та інших господарств замкнені земельні ділянки площею до 5 гектарів. Проте не можуть отримувати ділянки з меж державних чи комунальних лісів, наприклад, біля Києва. Роздані ділянки в межах колишніх державних лісництв, зараз це територія ДП "Ліси України", які апріорі не могли бути передаватися у приватну власність.

В якості компромісного варіанту ми посилаємося на те, щоб додати до земель лісового фонду, окрім випадків, коли право приватної власності на ліси набуто відповідно до вимог Лісового кодексу України. По-перше, це дозволить державі повертати лісові ділянки, які були незаконно видалені під забудову, проте буде обмежувати право власників, не буде, колеги, обмежувати право власників приватних лісів зі статусом земель лісогосподарського призначення.

По Водному кодексу ми також можемо опиратися на статтю 59 Земельного кодексу. Я думаю, що краще ніж голова Держводагентства Ігор Гопчак по цьому питанню проговорить.

По іншій правці, я думаю, якщо Денис Вячеславович надасть можливість по 68-й ще виступити, виступимо, давайте поки по цьому питанню.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДУДКА В.П. Дозвольте, ще Ліси України хочуть виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ДУДКА В.П. Всім доброго дня! Ліси України, Віталій Дудка, директор Департаменту з правових питань.

Я хочу підтримати, що було сказано колегами у своїх виступах, зокрема пані Юлії. Це дуже актуальне питання, у нас на сьогоднішній день Ліси України в користуванні перебуває 6,5 мільйона гектарів лісів, речові права на землю оформлені лише на 86 відсотків. На сьогоднішній день проведені тендери, і землевпорядні організації вносять відомості до Державного земельного кадастру, але вони отримують відмови через те, що там йде накладення земельних ділянок. Тому що, як відомо, наші матеріали лісовпорядкування, планшети, вони не оцифровані і вони відсутні у публічній кадастровій карті. Таким чином, якщо будуть проголосовані запропоновані зміни в цій редакції, то ми будемо суттєво обмежені в захисті на свої землі. І тому як варіант ми також підтримуємо правку в 388 статтю Цивільного кодексу в частину другу, там, де після об'єктів природо-заповідного фонду додати фразу "земель лісогосподарського призначення". Це максимально захистить інтереси державного лісогосподарського підприємства.

Окрім того, є інші постійні лісокористувачі, які в такій самій ситуації. І як ви знаєте, пункт 5 Прикінцевих положень Лісового кодексу нам дає до 1

січні 2027 року можливість оформити речові права на ці земельні ділянки. Але якщо ці зміни набудуть чинності, то ця норма, вона автоматично нівелює це і ми навіть не матимемо змоги претендувати оформити ці землі, а з огляду на таку велику площу – це суттєве фінансування і процедура дуже непростя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

У нас тут ще рука піднята.

ГОПЧАК І.В. Дозвольте. Ігор Гопчак, Держводагентство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ГОПЧАК І.В. Я хочу підтримати і Олега Володимировича, і Юлію Юрїївну. Піднімалися наші питання безпосередньо, що стосується земель водного фонду, у нас, в принципі, вони у власності не можуть бути. Це особливі землі, це під річками, озерами, водосховищами і водосховищами комплексного призначення. До них відносяться і водоохоронні зони і смуги. І дуже величезне таке питання стоїть в тому, що воно може тільки здаватися в оренду, у власність ...*(Не чути)* Дуже багато прибережних захисних смуг віддано і ще раніше, це тобто державні землі, які знаходяться у власності в людей.

Крім того, про гідротехнічні споруди. У нас також дуже велика кількість гідротехнічних споруд. І коли меліоративні системи, трубчасті переїзди, шлюзи, регулятори, пости спостереження, які ми є розпорядниками, але не є їхніми власниками, тому що це, як говорив Олег Володимирович, починаючи з радянського часу, коли у нас були облводгоспи і тягнулося це все, це величезні площі земель, майже пів України знаходиться під землями водного фонду і під якимись... або це меліоративна система на полях, або це

дорога, або це дамба захисна може бути, або гребля може бути. Тобто ми не можемо довести точно, що це буде державної власності, документа на нього немає. Є те, що ми користуємося ним, але права власності на це немає.

Дякую.

ФРІС І.П. Зверніть, будь ласка, увагу на норму, про власність слова не говориться. Говориться про те і правка пана Євгена Петрунюка говорить про статус об'єкту, що це має бути гребля, що це має бути дамба, що це має бути гідротехнічна споруда. Подивіться правку, там не стоїть питання власності, там стоїть питання... Там не стоїть питання, що воно вам належало на момент вибуття, воно говорить про те, що воно мало статус такий така гідротехнічна споруда.

БОНДАРЕНКО О.В. Ну, не так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас не перебивають. Стоп, стоп, пане Олеже, у нас не перебивають.

ФРІС І.П. Подивіться, будь ласка, там пряма норма, і от, будь ласка...

БОНДАРЕНКО О.В. Подивіться, там написано, от зараз подивіться.

ФРІС І.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олеже. Дякую.

ФРІС І.П. Пане голово, Євгену Петруняку, він автор цієї правки, яку ми якраз обговорювали на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, пане Євгене.

ПЕТРУНЯК Є.В. Вітаю, шановні колеги! Вітаю всіх учасників сьогоднішньої дискусії і розгляду цього законопроекту. Законопроект насправді дуже важливий і його актуальність, так би мовити, перезріла.

Значить, я зараз зупинюся на конкретній правці своїй, якою все ж таки я вважаю абсолютно справедливо і абсолютно закономірно є витребування від держави доказів наявності в спірного майна певного статусу на момент його відчуження. Чому? Тому що, як виступав пан Бондаренко і сказав, що, так, дійсно, таких випадків є багато, коли от існували просто земельні ділянки, а потім на цих земельних ділянках створили якийсь об'єкт природно-заповідного фонду. І питання з власниками цих земельних ділянок чи з власниками майна, яке знаходиться на цих земельних ділянках, абсолютно не було жодним чином врегульовано, не вирішено фінансово, не як інше. Люди володіли на абсолютно законних підставах цим майном, люди його розвивали, люди вкладали туди гроші.

Я абсолютно погоджуюся з позицію Ігоря Павловича, він так докладно, в принципі, все пояснив. Я хотів би звернути увагу, шановні колеги, на норми Конституції України: 13, 41-а, яка говорить, що всі суб'єкти права власності є рівні перед законом. А також особливо я хочу звернути увагу, шановні колеги, на норму статті 319 Цивільного кодексу, яка говорить, що право власності зобов'язує, отже, якщо держава вважає себе власником певного майна, вона зобов'язана це майно як мінімум за собою зареєструвати, як мінімум його утримувати, як мінімум забезпечувати настільки безпечні умови його використання, щоб воно не зашкодило іншим суб'єктам права власності. Якщо держава не має навіть документа, який підтверджує статус спірного майна, то про що ми можемо говорити?

І в контексті цього, що я говорю, я абсолютно погоджуюсь з Ларисою Іванівною, це суддя Верховного Суду, яка правильно сказала, от я абсолютно підтримую її в цьому питанні, що даним законопроектом відбувається певна дискримінація. Чому держава ставиться в більш привілейоване становище в

порівнянні з іншими учасниками судового процесу, якщо ми вже говоримо за судовий процес? Це абсолютно неправильно. Тобто якщо на особу, на власника майна покладається обов'язок своє майно утримувати, зареєструвати на нього право власності і вчиняти інші дії, які має вчиняти власник зі своїм майном, тобто визнавати свою власність на це майно, – чому держава не має цього робити?

І в зв'язку з цим, якщо, скажімо, майно змінило статус і на сьогоднішній день це майно має якусь там соціальну потребу або держава має якісь потреби в цьому майні, вона має в порядку Цивільного кодексу вирішувати питання про викуп цього майна в теперішнього власника, а не шляхом, скажемо, внесення змін до цього законопроекту і прибирання норми про документ, який підтверджує статус майна.

Шановні колеги, якщо за цю правку будуть голосувати, я прошу підтримувати. Все ж таки будь-який державний орган має надавати документ, який свідчить про наявність певного статусу майна на момент його відчуження.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ФРІС І.П. Дозвольте, Денис Вячеславович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, прошу.

ФРІС І.П. Я натомість хотів би озвучити. От були представники ДП "Ліси України", були наші колеги народні депутати, які озвучували питання лісів, водних об'єктів і того іншого. Дивіться, колеги, матеріали лісовпорядкування, на які щойно посилалися наші колеги з ДП "Ліси України", робилися і розроблялися, і перероблялися в 80-90-х роках і ДП (дочірні підприємства) і лісгоспи на той момент погоджували межі з

населеними пунктами, плюс є безліч рішень судів, в тому числі рішень Верховного Суду, касаційних інстанцій. Ці матеріали лісовпорядкування і державні акти шляхом експертиз були відповідними об'єктами досліджень в суді. Незважаючи на їх неоцифрування, сьогодні з'явився новий суб'єкт ДП "Ліси України". Вони роблять свою документацію, зараз реєструють відповідні речові права щодо права користування відповідними лісовими ділянками або землями лісового фонду на підставі Закону "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень". Завтра ми з вами внесемо зміни і визначимо, що буде працювати якийсь інший кадастровий реєстр великий, де будуть реєструватися інші права або інше право власності і знову буде нова оцифровка, будуть нові накладки і так ми будемо іти рік за роком, і, виходячи, десятиліття в десятиліття. А інвестиції не прийдуть.

І я хочу наголосити вам на тому, що вказаний законопроект, якщо ви, напевно, може, забули, багато хто, вказаний законопроект розроблявся. Робоча група була створена на підставі рішення РНБО, яке було введено в дію Указом Президента України Володимира Зеленського щодо забезпечення інтересів бізнесу. І саме бізнес наполягав на тому, щоб гарантувати добросовісному набувачу захист його права. Це було ключове питання і тому була створена ця робоча група, і тому ми працюємо вже пів року, більше над вказаним законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Так, Міндовкілля, ви по цьому? Бачу підпис. Прошу, представтесь. І потім вже я бачу, рука піднята, Максим Павлюк. Ви по цьому також питанню чи ні? Максим Павлюк. Ладно, давайте поки що Міндовкілля, представтесь.

ПАВЛЮК М.В. Якщо будете голосувати, колеги, поправку, вибачаюся, тоді я буду наступним після голосування поправки. А якщо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви по цій чи ні?

ПАВЛЮК М.В. І по цій, і не тільки, я хочу в загальному теж виступити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Тоді спочатку Міндовкілля, потім Максим Павлюк.

КИРЕЄВА В.С. Всім доброго дня. Дякую, пане Денисе, за надане слово.

Мене звати Кирєєва Вікторія Станіславівна – заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів. Хочу висловити позицію саме Міністерства захисту довкілля. Ми підтримуємо позицію нашого Держводагентства та ДП "Ліси України", також підтримуємо народних депутатів Олега Бондаренка та Юлію Овчинникову. Але зі своєї сторони наполягаємо саме щодо об'єктів природно-заповідного фонду саме в кінцевій редакції, щоб забрати "та наявності права державної комунальної власності на такі об'єкти на момент набуття, заволодіння". Тому що наші об'єкти природно-заповідного фонду мають особливий статус і в першу чергу їх створення вже підтверджується правом власності на певні території, і створення відбувається у нас не тільки за останніх там 20-30 років, а розпочинаючи з 60-х років. Є велика проблема і в обласних державних адміністраціях, в обласних радах щодо наявності таких документів. Але статус саме природно-заповідного фонду – це особливий статус. І тут в цій правці в цьому пункті "г" вже є статус таких об'єктів, ми це підтримуємо. Якщо є такий статус об'єктів, прошу поставити крапку і залишити в такому варіанті. Тому що це буде або указ Президента, або рішення обласної ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, бажаєте щось?

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, я, да, в принципі, якщо колеги не проти, я готовий підтримати цю позицію Міндовкілля, щоб поставити крапку стосовно статусу об'єкта ПЗФ, щоб додатково не... Бо вони, дійсно, змінюються постійно і указами Президента вони або збільшуються, або зменшуються. Дійсно, може виникнути колізія в певних процесах, тому підтримую цю позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що саме? Як його сформулювати? Це ж... Підтримую – зрозуміло, а як його сформулювати?

ФРІС І.П. Одна секунда. Пане голово, давайте до цього повернемося, якщо можна, до цього питання, а зараз хтось інший...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Павлюк поки що, прошу.

ПАВЛЮК М.В. Дякую. Шановні колеги, для збереження якості звуку, я зараз вимкну камеру, щоб мене не було видно, тому що зв'язок поганий.

Шановні колеги, підтримуючи наших колег з комітету екології, я б хотів повернутися до слів офіційного представника Верховного Суду, який, на жаль, на мій подив, не брав участі у засіданнях робочої групи і підкомітетах, як вона повідомила, і продовжити її думку щодо того, для кого направлений цей законопроект і зміст його до другого читання. І особисто моя думка, звичайно, суб'єктивна, що цей законопроект не на користь добросовісного ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вибачаюсь, звук пропав. Пане Максиме, повторіть, будь ласка.

ПАВЛЮК М.В. Колеги, мене чутно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер чути, так.

ПАВЛЮК М.В. Да, я вибачаюсь. Я до того, що як сказала пані суддя, що цей законопроект не спрямований на добросовісного набувача. На мою суб'єктивну думку, цей законопроект направлений саме на недобросовісного набувача, на його інтереси, це в першу чергу і в основному на нього.

Але, тим не менше, я дякую робочій групі за те, що вона хоча б включила землі Міноборони, на моє прохання, ми спілкувалися з Ігорем Павловичем, хоча б землі оборони передбачили. Оскільки станом навіть на зараз ми можемо сказати, що Міністерство оборони й інші правоохоронні органи, і Національна гвардія, Державна прикордонна служба не в змозі оформити на себе і зафіксувати ті землі, якими вони користуються, через брак фінансування. Якщо говорити, що в них немає документів, запитайте тільки пана Банчука і Мін'юст, він нещодавно, впродовж останніх років, реєстрували землі близько 40 тисяч гектарів, а скільки коштів було витрачено і сил на це. Це не такий простий процес. Якщо говори про право держави, то держава впродовж 40 років, ой, 30 років взагалі не виділяла ніяких коштів на державні підприємства, на міністерства, щоб вони оформлялися ці землі, тому що це є надзвичайно велика сума коштів.

Прикро, шановні колеги, що не було долучено Офіс Генерального прокурора. Я не бачу тут представників, не бачу, не чув, щоб до робочої групи і до роботи підкомітету долучалося саме представництво, да, департамент, представництво Офісу Генерального прокурора. Я розумію, що цей законопроект був, з'явився через недобросовісні дії деяких прокурорів, які подавали ті чи інші позови. Це комусь не подобалось, інколи зловживали, звичайно, але на то є Національне антикорупційне бюро і інші правоохоронні органи, які повинні це зупиняти. Але, тим не менше, думку ми мали би почути.

І хотілось би, щоб комітет все ж таки звернувся, якщо він сьогодні затвердить таблицю до другого читання, до Офісу Генерального прокурора, до Верховного Суду офіційно і отримав офіційні відповіді і розіслав хоча б авторам поправок ту позицію офіційну, яка надійде від органів, почути думку, підтримали мою поправку в частині земель оборони. Але у нас ще є Національна гвардія, яка також не може оформити на себе землі, Державна прикордонна служба, інші органи. Шановні колеги, це теж дуже-дуже важливо.

Тому я дуже буду просити колег офіційно звернутись до цих органів, почути їхню думку офіційно і розповсюдити серед народних депутатів їх відповідь на кінцеву редакцію. І буду просити шановних колег в комітеті поставити хоча б 46-у мою поправку, яка стосується природно-заповідного фонду, лісового та водного фондів так само на голосування.

І для інформації, для голови комітету, буду просити його врахувати, що на засіданні Верховної Ради я однозначно буду ставити поправки свої на підтримку, на врахування. Тому це інформація для того, щоб враховувати час розгляду цього законопроекту в залі.

Шановні колеги, дякую і прошу підтримати поправку 46.

А, і ще одну хвилинку. Щодо ...*(Не чути)* сторін і щодо того, що давайте все ж таки дамо 10 років правоохоронним органам, щоб вони це повертали. Да, давайте дамо, але давайте дамо з сьогоднішнього дня або з моменту голосування цього законопроекту, а не так, щоб просто взяти і пробачити тих, хто вкрав, 10 років і більше.

Давайте сьогодні зафіксуємо, що ми даємо можливість правоохоронним органам, органам місцевого самоврядування, прокуратурі і так далі відстоювати ту землю, яка на їх думку була вкрадена впродовж 10, не хочете 10, давайте 5 років дамо. А не так, з бухти-баракти взяли і пробачили все всім за 10 років.

Дякую, колеги. Чому це не враховано?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Ігор Павлович, перед тим, як ви відреагуєте. Колеги, дивіться, у нас ті, хто бажають ставити пропозиції на голосування, тобто озвучити і ставити пропозиції на голосування, я так розумію, пане Олеже, перший свою пропозицію поставить. А далі підемо у відповідності до Регламенту по тих пропозиціях, якщо хтось наполягає з народних депутатів, будемо ставити, а якщо ні, то будемо ставити таблицю.

Да, Ігор Павлович, прошу.

ФРІС І.П. Маленька рефлекса тільки на слова шановного пана Максима Павлюка, на стосунок "вкрали". Ви знаєте, якщо ми говоримо "вкрали", для того є прокуратура, для того є органи досудового дінання та слідства для того є кримінально-правовий процес, який дозволить знайти особу, яка вкрала. І тут у нас немає жодного строку позовної давності, притягнення до відповідальності або застосування кримінально-правових санкцій. Це якщо вкрали.

А якщо стоїть питання, що ми забезпечуємо права добросовісного набувача і хочемо покращити інвестклімат в державі і залучити інвесторів в державу, яка сьогодні цього потребує, ми повинні гарантувати такому добросовісному набувачу, який не тільки вкладає ці гроші зараз, а який вкладає ці гроші протягом великого часу, який вкладає ці гроші під час війни, забезпечуючи нашу армію, наших громадян необхідними коштами для існування. Це така маленька рефлексія.

І стосовно пункту, про який ми говорили, якщо можна, я би озвучив, що пропонується підтримати з пропозицією Міністерства екології України. А саме, у нас є 17 правка, там є вся 388 стаття зміни в ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте, чекайте. 17 пропозиція. Це комітетська, да, ви маєте?

ФРІС І.П. Комітетська. Абсолютно вірно, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітетська, вона ще як би не проголосована.

ФРІС І.П. Вона ще не проголосована, абсолютно вірно.

До пункту "г". Пропонується виключити з пункту "г" слова "за наявності права державної або комунальної власності на такі об'єкти". І пункт "г" так само: "та наявності права державної або комунальної власності на такі об'єкти". І озвучити, що пункт "г" буде звучати: "До об'єктів або територій природно-заповідного фонду за умови наявності підтвердних документів про статус таких об'єктів на момент вибуття з володіння". І пункт "г": "До гідротехнічних споруд за умови наявності підтвердних документів про статус таких об'єктів на момент вибуття з володіння".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зрозуміло. Тобто виключається необхідність наявності підтвердних документів про право власності. Правильно?

ФРІС І.П. Право власності. Так, все вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ясно. Це те просто, на що звертав увагу представник Міндовкілля. Тобто в такій редакції. Окей. Добре.

ФРІС І.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, дивіться, у нас є пропозиція 42-а. Всі по цьому виступили? "Айфон Женя", я так розумію, Євген Петруняк, у вас рука піднята, ви все ще по 42-й, чи ви не опустили руку?

_____. А Індіченко, СЕП, спеціалізована екологічна, хотів виступити, дозвольте.

ПЕТРУНЯК Є.В. Я вже виступив, я перепрошую, я зараз руку опушу, я вже виступив. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Рука піднята, прошу. Хто це?

ІНДЧЕНКО Б.В. Доброго дня. Це Борис Індиченко, керівник Спеціалізованої екологічної прокуратури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ІНДИЧЕНКО Б.В. Дякую за можливість. Хотів би висловити нашу позицію, перш за все таку, що ми підтримуємо і дякуємо дуже за таку антивну, проактивну Олегу Бондаренку, Юлії Овчинниковій, Максиму Павлюку стосовно цих правок, стосовно обмежень до земель лісового та водного фондів.

Вказаний законопроект, якщо буде офіційно скеровано до Офісу, ми готові його опрацювати. Ми опрацювали його до першого читання і надавали свої суттєві зауваження. І вважаємо, що в разі його прийняття держава втратить значні прощі цінних територій, зокрема лісового та водного фондів. Я зараз кажу від лица екологічних саме прокурорів. Тому що у нас наявні з нашої практики дуже багато випадків, як казав шановний депутат Фріс, притягнення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вимкніть, будь ласка.

ІНДИЧЕНКО Б.В. Притягнення до кримінальної відповідальності в разі, якщо незаконно ці землі вибували у власність, у більшості випадків це відбувається колегіальним рішенням, і за таке рішення дуже важко

притягнути когось до кримінальної відповідальності. Або, як наприклад, у Івано-Франківській області у нас майже всі землі лісу реєструються на підставі державних актів про право власності старого зразка, і я так розумію, що в разі, якщо буде обмеження це по 10 років, то просто всі ці акти будуть старші 10 років і вони будуть реєструватись так само. Тому...

ФРІС І.П. Не говоріть єрунду, вибачте, будь ласка, які державні акти?
Державні акти ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович!

ФРІС І.П. І витяги з реєстру. Навіщо давати неправдиву інформацію нашим колегам?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз відреагуєте.

Да, прошу, продовжіть.

ІНДИЧЕНКО Б.В. Ну, в нас є такі провадження, в нас є такі позови, тому я можу надати це на запит, якщо буде цікаво комусь почитати.

Більш того, ми вважаємо, що зміни такі - вони фактично дії осіб, які порушили законодавство. Тобто, коли людина набуває землю в лісі або на водному узбережжі, вона повинна розуміти, що там є не одне, а суттєве обмеження, у користуванні взагалі такою землею, я не кажу про володіння. Тому, коли вона її набуває, вона повинна перевірити, що якщо це ліс, то він був вилучений із земель лісового фонду.

Якщо коротко, ми вважаємо, що цей законопроект потребує доопрацювання. Готовий долучитись до робочої групи з питання цього доопрацювання. І правки, які наразі пропонують депутати екологічного комітету: стосовно додання земель лісового і водного фонду, - також ми підтримуємо і вважаємо це доцільним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Все, всі... Ігор Павлович, да, вибачайте, ви ж...

ФРІС І.П. Пане голово, будучи особою, яка безпосередньо до 2019 року здійснювала державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, хочу сказати нашому шановному представнику екологічної прокурови, що у вас є безліч строків забезпечувати інтереси держави по відповідних кримінальних провадженнях. Це перше.

По-друге, порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно і представлення документів, які встановлюють право власності, чітко визначені Законом про державну реєстрацію. І якщо ви не знаєте, то на червоних, старих, державних актах не було кадастрового номера земельної ділянки. І сьогодні таким особам перед тим, як здійснювати державну реєстрацію, необхідно звернутися і зробити проєкт відведення земельної ділянки щодо встановлення кадастрового номера і виділення земельної ділянки в натурі. Вона погоджується зі всіма землекористувачами, які є суміжниками, в тому числі і ДП "Ліси України", яке на сьогоднішній день зареєструвало за особою відповідні права на земельні ділянки, право постійного користувача. Це по-перше.

І, по-друге, вказана інформація реєструється в Державному земельному кадастрі, і тільки після того реєструється право власності за особою в Державному реєстрі речових прав.

Тому говорити про те, що сьогодні в Івано-Франківській області щось реєструється по старих державних актах, ну, це абсолютно безвідповідально.

Дякую.

ДУДКА В.П. Якщо дозволите, репліку, "Ліси України".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ДУДКА В.П. Як було автором законопроекту сказано, що це може розцінюватися як боротьба з інвесторами, але насправді є певні такі інвестори, назвемо їх у лапках, як на обвідному каналі Київського водосховища, інших землях, з якими успішно судилися наші лісгоспи, які увійшли потім в ДП "Ліси України". Є успішна практика органів прокуратури, там ні про яку інвестиційну складову не було мови, там було виключно прибережні захисні смуги і там були незаконні відведення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, у вас мікрофон вимкнений.

ФРІС І.П. Шановний представник ДП "Ліси України" якраз підтвердив ту ідею і ту функцію цього законопроекту, що належні захисники держави такими, як є екологічна прокуратура і спеціалізована прокуратура, і ДП "Ліси України", і лісники наші, коли вони хочуть, вони мають строк десятирічний спокійно звертатися до суду і відстоювати права держави.

І, до речі, шановні колеги, давайте не забувати того, що на сьогоднішній день у нас строк позовної давності по відповідним віндикаційним, негативним позовам три роки. Ми встановлюємо такий порядок для захисту інтересів держави у розмірі десять років, це в 3 рази більше, де є можливість захистити інтереси держави, а не три роки, як зараз.

Дякую.

_____. Можна коротку ремарку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, давайте вже, закінчуйте.

_____. ДУДКА В.П. Я просто хочу звернути увагу, Ігор Павлович, ви вірно кажете, що передбачено розроблення проєкту відводу, однак на практиці відбувається розроблення просто технічної документації, в яку вносяться ці погодження, ставляться підписи невідомих осіб, потім це перепродається і реєструється, вже добросовісний набувач...

ФРІС І.П. Так десять років у вас на це є, шановний колего. Десять років у вас буде відповідно до цього закону ...*(Не чути)*

_____. *(Не чути)*

ФРІС І.П. *(Не чути)* ...звотної дії закону стосовно ...*(Не чути)* якщо держава десять років нічого не робила і жодним чином не захищала інтереси держави, значить, їй це абсолютно не потрібно.

_____. Ігор Павлович, як будемо робити з тими актами, які будуть вносити після прийняття закону на підставі отих старих рішень, про які я кажу, з технічною документацію.

ФРІС І.П. ...момент ...*(Не чути)* з сьогоднішнього дня рахувати.

_____. Прокуратура у 90 відсотках випадках не може ... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Це вибуває з власності держави безпосередньо зараз.

_____. Тут воно все ж таки буде вважатися правочином тоді, коли отримали...

ФРІС І.П. Ні, правочином воно буде вважатися, якщо був там правочин. Тобто питання правочину – це не просто-на-просто відповідне рішення, воно не реалізоване.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Зрозуміло.

Давайте тоді 42 правку, я так розумію, пана Олега Бондаренка ставить на голосування. Ігор Павлович, ще раз ваша позиція?

ФРІС І.П. Я прошу правки колег, які стосуються обмежень і додаткового визначення додаткових об'єктів до статті, яка визначає що не вноситься до прав добросовісного набувача, не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування за пропозицію, яку ставить народний депутат Олег Бондаренко, пропозиція номер 42. Вона в таблиці стоїть як врахована частково. Це ще не проголосовано. Олег Бондаренко пропонує її врахувати повністю. То в разі ухвалення рішення вона враховується повністю, в разі ні – ну, поки що залишається так, як в таблиці: враховано частково.

Отже, переходимо до голосування.

Бабій. Бабій.

Божик. Божик.

Васюк. Васюк.

Ватрас. Ватрас.

Власенко. Мене чути в залі? Власенко!

_____. Чути. Чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гуцько.

ВЛАСЕНКО С.В. Власенко – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко – утримався.
Гунько.

ГУНЬКО А.Г. Гунько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько – за.
Демченко. Демченко.
Дирдін. Дирдін Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Маслов – утримався.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – против.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павліш.
Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

СОБОЛЄВ С.В. 2 – проти, 1 – за, 7 – утрималися.

_____. А кворум є?

_____. Є, є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рішення не прийнято. Правка повністю не врахована, залишається поки так, як в таблиці, якщо вона буде проголосована в цілому в таблиці.

Чи є необхідність... Хтось наполягає на своїх пропозиціях далі?

_____. А я ще просив 46-у, колеги.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. І 44-у, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді 44-а у нас раніше йде за номером, це пропозиція народного депутата Овчинникової пані Юлії, так само, по пропозиції в таблиці стоїть як враховано частково. Я так розумію, автор наполягає на врахуванні в цілому цієї пропозиції, позицію.

ФРІС І.П. Позиція така сама, як по попередній правці: не підтримувати.
Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу переходити до голосування.

Бабій.

Божик.

Васюк.

Ватрас.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – утримався.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ВАТРАС В.А. І Ватрас – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Ватрас – утримався. Дякую.

Колеги, всі проголосували, хто присутній?

СОБОЛЄВ С.В. 2 – проти, 7 – утрималися, 1 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже... тобто рішення не прийнято. Правка не врахована повністю. Вона поки що залишається, пропозиція комітету, як врахована частково.

Наступна пропозиція, здається, пропозиція Максима Павлюка. Прошу. Бажаєте щось доповнити, чи просто я маю поставити на голосування?

ПАВЛЮК М.В. Поставте, будь ласка, на голосування, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона так само, в таблиці пропонується врахувати частково, автор наполягає на врахуванні в цілому.

ФРІС І.П. В цілому проти, внесли відповідні зміни, узгоджені з автором в частині земель оборони. Тому прошу правку не підтримувати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, переходимо до голосування.

Бабій.

Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Гулько.

ГУНЬКО А.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Маслов – утримався.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.
Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 2 – проти, 8 – утримались, 0 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, правка не врахована.

Колеги, чи є ще хтось з авторів пропозицій, які бажають поставити на голосування свої пропозиції до тексту законопроекту до другого читання?

КАЛАУР І.Р. У мене ще є, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, прошу, вам тоді слово.

КАЛАУР І.Р. Дивіться, це зміни до статті... стаття 391...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А яка пропозиція? Скажіть, будь ласка.

КАЛАУР І.Р. Давайте я на слух озвучу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, а як мені подивитися, яка це пропозиція?

КАЛАУР І.Р. Давайте я озвучу, ви потім подивитесь. Добре? Ми зараз знайдемо, бо я буду дуже довго шукати. Це до статті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Озвучите, але хто-небудь тоді, секретаріат, спробуйте знайте те, що озвучує Калаур Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Питання звучить так: спрямовані на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ваша пропозиція? Чекайте.

КАЛАУР І.Р. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ваша пропозиція, правильно?

КАЛАУР І.Р. Спрямовані на відчуження майна, в результаті яких набувачем такого майна стала фізична або юридична особа, яка діє на основі приватної власності. Це мене цікавить, яка дія на основі приватної власності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка це пропозиція? Секретаріат чи хто-небудь може ідентифікувати, якщо автор не може ідентифікуватися?

КАЛАУР І.Р. Зараз я знаду, 391-а.

_____. Це 71-а комітетська правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 71-а і вона комітетська, да?

71-а комітетська правка. Так, да, кажіть.

КАЛАУР І.Р. Да, 71-а, правильно, абсолютно правильно.

Там мене цікавить це питання, "яка на підставі приватної власності". А що, у нас фізичні особи діють ще на підставі інших форм власності?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Іван Романович, ми цю правку обговорювали якраз на підкомітеті, і вона стосувалася виключно, щоби це пов'язувалося до юридичних осіб, тому що там можуть бути і інші форми власності, тому ми так написали. І ми, по-моєму, цю норму обговорювали на підкомітеті і знайшли саме от таке формулювання.

КАЛАУР І.Р. ...що ми її обговорювали і... Коли ми говоримо про фізичні і юридичні особи в Цивільному кодексі, то ми маємо на увазі фізичні особи як суб'єкти приватної власності і юридичні особи як суб'єкти приватної власності. Ми ж не говоримо про публічні і юридичні особи, що державне майно перейшло з держави до іншої публічної і юридичної особи. От мені здається, що цей термін...

ФРІС І.П. Тому ми це і використали так, щоб унеможливити подвійне тлумачення.

КАЛАУР І.Р. А яке там може бути? Ми говоримо про вибуття майна із державної власності у приватну. Я не розумію, як це ще може бути із державної власності у юридичну особу, яка діє на праві публічної власності? Ну, якась така собі конструкція.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, а дозвольте, я підключу помічника мого Андрія, який якраз виписував цю норму.

Андрій Сторожук, будь ласка, прокоментуй цю норму.

СТОРОЖУК А. Доброго дня. По-перше, це стосується, тут іде не вибуття, в цій частині другій, у приватну власність, там конструкція норми. Дивіться, якщо органам державної влади або ОМС незалежно від того, мав чи не мав, спрямовані на відчуження майна, відчуження, немає у приватну власність, фізичній особі або... І щоби відмежувати юридичних осіб

публічного права від приватного, було застосовано таку конструкцію, етимологія з Господарського кодексу щодо приватних підприємців: юридична особа, яка діє на основі приватної власності. Що й дає зрозуміти, що відчуження відбулося на користь приватної власності.

КАЛАУР І.Р. Ну, добре, я прекрасно, я це все розумію. Але, якщо ви кажете, щоб не було етимології з юридичною особою публічного права, тоді воно взагалі не вписується в цей закон, бо ми говоримо про відчуження державного майна у приватну власність. Нащо, от я...

ФРІС І.П. Іван Романович, ми говоримо вже про те, на кого воно набуто – особу, яка діє на праві приватної власності. Набувач, ми про набувача тут говоримо, а не про відчужувача.

КАЛАУР І.Р. Я розумію, про набувача. Набувачем може бути і фізична особа, це однозначно приватна власність, і юридична особа. Ви кажете: ми написали, тому що можна розглядати юридичну особу як суб'єкта публічної власності. Але де тоді, як це закон буде працювати, якщо майно із державної власності було відчужено юридичній особі, публічній і юридичній особі, де там...

ФРІС І.П. Може бути змішана там форма, там же може бути і держава частково власником майна. Тому ми говоримо тільки про юридичних осіб приватної форми, приватного права.

СТОРОЖУК А. Так, тому що тут і 391-а – це, замітьте, що це не 388-а, а 391 стаття, яка регулює загалом захист права власності власника майна, як ми її тепер називаємо. І тут охоплюються всі правовідносини щодо відчуження і усунення перешкод будь-якої форми власності. Тому тут і ми розмежували спеціально, щоби не було подвійного тлумачення, що це є саме

з державної або комунальної у приватну власність. Фізик – тут ясно, що діє на підставі приватної власності, а юридична особа – тільки та, що на основі приватної власності отримала це майно. Тому так було деталізовано.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій.

НІМЧЕНКО В.І. Оставте: суб'єкта приватної власності, і все, і все закрийтеся.

КАЛАУР І.Р. Я теж так думаю, нащо оця кількість конфігурацій...

ФРІС І.П. Іван Романович, як ви пропонуєте цю норму поправити, скажіть, будь ласка?

КАЛАУР І.Р. Я би... так як є, написав так, як оце Василь Іванович казав: суб'єкта приватної власності.

НІМЧЕНКО В.І. Та й все.

КАЛАУР І.Р. Або приватну власність, нащо це... *(Не чути)*... Коли ми говоримо, от основна ідея цього закону яка? Майно із державної власності перейшло, там законно/незаконно, у приватну власність, так?

ФРІС І.П. Так, все вірно.

КАЛАУР І.Р. Ми ж там не розглядаємо юридичну особу публічного права?

ФРІС І.П. Не розглядаємо.

КАЛАУР І.Р. То от це така якась тавтологія, яка десь так говорить про те, що...

ФРІС І.П. Іван Романович, можна тоді попросити дефініцію, це комітетська правка.

КАЛАУР І.Р. Да. Давайте ми тоді напишемо так, що спрямовано на відчуження майна у приватну власність.

СТОРОЖУК А. Дивіться, у нас Цивільний кодекс визначає, що суб'єктами права приватної власності є фізичні та юридичні особи, саме тому можна брати абстрактно: "суб'єктами права приватної власності", або ми розписували вже згідно цієї норми це частина перша 325-ї ЦК.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, колеги, зараз зупиніться. Дивіться, ми, я не буду нічого ставити, допоки текст який-то не з'явиться у нас тут в чаті. Тому давайте, якщо...

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, на моє переконання, у нас абсолютно нормальна норма, яка обговорює, в результаті яких набувачем такого майна стала фізична та/або юридична особа, яка діє на основі приватної власності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, я просто не встряваючи в цю дискусію між тим, що говорить Іван Романович і ви, Ігор Павлович, і так далі, я просто кажу, що, якщо зараз прийдемо до кого з формулюванням, то воно має бути тут от в чаті, так, як ви зробили і по іншій правці. От як Сергій Демченко скидав по правці. От щоб всі розуміли, якщо що в якій редакції вона буде. Добре?

Тепер продовжуйте. Андрій Сторожук, я вас перервав, я вибачаюсь. Просто, бо наслух, чесно, важко сприймається, і мені важко сприймається, і

колегам, я думаю, що. А давайте поправимо або давайте тут замінимо. Давайте, я не проти, але давайте, щоб всі мали можливість бачити...

СТОРОЖУК А. Давайте я зроблю цю редакцію, яка була озвучена...

ФРІС І.П. Я поспробую зараз в чат зразу написати.

_____. І ми тоді...

КАЛАУР І.Р. Денис Вячеславович, я ставлю на голосування формулювання таке: спрямовані на відчуження майна, в результаті яких набувачем такого майна став суб'єкт права приватної власності.

НІМЧЕНКО В.І. І все.

ФРІС І.П. Не бачу заперечень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СТОРОЖУК А. Да, звичайно. 325 стаття Цивільного кодексу оперує таким поняттям.

НІМЧЕНКО В.І. Пане Іване, спасибі за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте тоді в чат зараз сформулюйте, або секретаріат, сформулюйте, або ви хто-небудь. Хто швидше, сформулює, той і молодець. От сюди в чат скиньте текст формулювання, і поставимо, немає питань. Хто?

ФРІС І.П. Я зроблю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Робите? Добре.

_____. Пане голово, можу зайняти ще 5 хвилин часу на оголошення ще однієї моєї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, бо колеги зараз будуть це обговорювати, щоб ми не переривалися з однієї тематики на іншу.

ФРІС І.П. А ну, колеги, подивіться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відкрийте чат.

ФРІС І.П. Я в чат вроді написав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, дивіться, це відповідає тому, про що ви говорили, пропозиції.

КАЛАУР І.Р. Не так швидко. А, ну, озвучте, Ігорю.

ФРІС І.П. Якщо органом державної влади або органом місцевого самоврядування незалежно від того чи мав такий орган відповідні повноваження вчинялись будь-які дії, спрямовані на відчуження майна, в результаті яких набувачем такого майна став суб'єкт права приватної власності, спори щодо володіння та/або розпорядження, та/або користування таким майном відповідним органом державної влади або органом місцевого самоврядування вирішується на підставі статті 387 і 388 цього кодексу.

КАЛАУР І.Р. Супер.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді...

НІМЧЕНКО В.І. Так чия ініціатива там була, ви зафіксували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетська правка. Це комітетська пропозиція, а тоді ми просто можемо, щоб її окремо не голосувати, поставити табличку і цю пропозицію в редакції запропонованій, зараз озвученій Ігорем Павловичем Фрісом. Будь ласка, секретаріат врахуйте це, бо ніхто не наполягає з членів комітету на голосуванні... *(Не чути)*.

Максим Павлюк, піднята рука, і потім Юлія Овчинникова.

ПАВЛЮК М.В. Шановні колеги, я хочу повернутись до питання 10 років. Буду просити колег поставити правку 29 мою щодо цього питання, там, де мова про 20 років. Але розуміючи, що ця правка не буде підтримана, я хочу звернутись до колег з комітету з двох прохань. По-перше, все ж таки скерувати, дійсно, звернення на Верховний Суд і на Офіс Генерального прокурора, почути їх позицію після затвердження вами таблиці, як я розумію, це сьогодні буде зроблено. І за можливості потім повернутись до обговорення цих відповідей на засіданні в "Різному", можливо, вашого комітету на наступному засіданні. Це перше.

Друге. Шановні колеги, я прошу все ж таки... ми розуміємо, що зараз дискусія іде в основному про ліси і водний фонд, можливо, буде компроміс. Прошу, шановні, Ігор Павлович, шановні колеги, проговорити щодо подання позовів прокурорами. Дати їм якийсь, можливо, час: рік, два, я не знаю, три роки, - щоб прокурори все ж таки могли по цих питаннях (ліс, природо-заповідний фонд, там, чи водний фонд) подати... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звук пропав. Пропав звук, але, я думаю, почули...

ПАВЛЮК М.В. ... 200 чи 300 тисяч на те, щоб подати той позов. Я прошу вас, можливо, розгляньте в перехідних положеннях, Прикінцевих і перехідних можливість прокурорів все ж таки забезпечення подання за рік після прийняття цього закону таких позовів без сплати судового збору, або сплати в розстрочку, розтермінування, проконсультуватись... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Я думаю, що ідея слухна, але вона, напевно, потребує абсолютно внесення змін в інші закони, пов'язані з оплатою судового збору.

ПАВЛЮК М.В. І перехідний період щоб був, Ігор Павлович. Перехідний період, не тільки...

ФРІС І.П. Вони і зараз можуть спокійно подавати і звертатися з позовами до суду. А ми взагалі, якщо ви звернули увагу, не розповсюджуємо строк цієї... скажімо так, зворотній строк дії закону на правовідносини, по яких є рішення судів першої інстанції. Тобто взагалі вони можуть працювати далі, у нас це все є.

ПАВЛЮК М.В. Так, але багато позовів прокурори до сих пір не можуть подати через брак фінансування. І знову-таки, як тільки ми приймемо цю норму...

(Загальна дискусія)

ФРІС І.П. А там немає оплати ніякої, по цих позовах.

НІМЧЕНКО В.І. Як робити зворотні дії, якщо... *(Не чути)*

ФРІС І.П. У мене звук рветься чи у Василя Івановича?

НІМЧЕНКО В.І. ... хтось думав над цим, пан прокурор, чи хто там пропонує? У нас же є і 28-а, і 22-а. Нечутно, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та чутно вас.

(Загальна дискусія)

НІМЧЕНКО В.І. ... додаткові 10 років до такого терміну. І якщо сплинув термін...

ФРІС І.П. Денис Вячеславович...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по одному хтось, ну чесно, какофонія якась.

ФРІС І.П. Не підтримую вказану пропозицію, тому що можна подати безліч позовів на все, що тільки можна і потім доводити це все в судах. Неправильно. Не підтримується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, колеги...

НІМЧЕНКО В.І. Послухайте, що автор каже. Послухайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, давайте по одному, ну чесно.

НІМЧЕНКО В.І. Це ж тільки з фантазією можна придумати ... *(Не чути)*

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, пропозиції по відстроченню судового збору...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп, стоп, стоп! Ну ви ж обидва однаково говорите. Василь Іванович, на жаль, у вас поганий зв'язок, не чуто вас.

Так, дивіться, у нас керівник робочої групи по цьому питанню – Ігор Павлович Фріс. Він опрацьовував все, в тому числі і комунікація з органами у нас насправді, наскільки я знаю, приходило багато відповідей від різних органів, я так розумію, робоча група там опрацьовувала всі відповіді, це питання.

Так, у нас всі виступили? 29 пропозицію я почув, що пан Павлюк, автор пропозиції 29, ставить на голосування. Вона пропонується в таблиці як відхилена. Автор, я так розумію, ставить на врахування цю пропозицію.

Позиція Ігоря Павловича Фріса.

ФРІС І.П. Не підтримую, враховуючи те, що ми встановили загальний строк – 10 років, і жодних якихось інших строків встановлювати не потрібно, абсолютно достатній термін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я так розумію, що правка, правильно, Максима пропонує 20?

ФРІС І.П. 20 років. Да. 20 років.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до голосування за пропозицію 29. Автор ставить її на голосування, просить врахувати в цілому. Позицію голови робочої групи ви також чули.

Бабій.

Божик.

Васюк.

Ватрас.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – утримався.

Німченко.

ВАТРАС В.А. Ватрас – утримався.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – утримався. Бачу. Німченко – проти.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Проти.

СОБОЛЄВ С.В. 8 – утримались, 3 – проти, за – немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, правка не врахована.

Все, да? Все обговорили, колеги? Більше ніхто з авторів пропозиції не ставить на врахування свої пропозиції? Окей.

Тоді будемо переходити до голосування за запропонований проект рішення комітету з урахуванням тих пропозицій, які ми проговорили, що норми, зокрема ті, які запропоновані Ігорем Павловичем Фрісом, те, що в чаті є, пропонується в такій редакції, яка запропонована, секретаріат, врахуйте. І по міністерству, те, що була пропозиція Міністерства екології. Нагадайте просто ще раз про що, бо під стенограму.

ФРІС І.П. Що ми виключали необхідність підтвердження права власності на об'єкти природно-заповідного фонду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Документально.

ФРІС І.П. Це пункт "г" і пункт "г".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло.

Отже, колеги, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету з урахуванням результатів голосування і з урахуванням запропонованих в редакції.

Бабій.

Божик.

Васюк.

Колеги, дивіться, що ще...

_____. Пане голово, перепрошую. Це фінальне голосування, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це в цілому голосування. Давайте, я зараз, ви з'явилися, я спочатку почну. Дивіться, у нас насправді ще після таблиці є і висновок юристів, і, можливо, ще якісь будуть надходити відповідні пропозиції. Тобто, звичайно, що кожен там в разі голосування в залі кожен буде визначатись з урахуванням всіх позицій, там з урахуванням висновку юридичного управління і так далі. Тобто принаймні я так буду визначатися.

Бабій, прошу.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Божик.

Васюк. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За?

ВЛАСЕНКО С.В. Да, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, 2 – утрималися, 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

ФРІС І.П. Дякую, колеги, за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, доповідачем по цьому законопроекті пропонується, звичайно, Ігор Фріс. Він опрацював цей законопроект, він є його, так би мовити, і очільником робочої групи, тому доповідачем пропонується він. Немає заперечень?

Ігор Павлович, знову ж таки.

ФРІС І.П. Готовий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Табличка піде до юристів, якщо будуть якісь там ще питання, зауваження...

ФРІС І.П. Попрацюємо, звісно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...від органів, з урахуванням цього, тоді позицію або там 118-а, якщо вона буде необхідна, або, ну, ви знаєте, по Регламенту.

ФРІС І.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тобто від вас пропозицій так само чекаємо, як і від всіх інших там народних депутатів з цього приводу.

У нас ще залишається питання "Різне". Ні, ми погодили з вами, що ще одне питання у нас сьогодні стоїть, те, яке запропонував Стефанчук Микола Олексійович, ми його включили в порядок денний. Отже, переходимо до нього. Це питання по концепції по законопроекту про Вищу юридичну освіту.

Прошу, Микола Олексійович, вам слово.

СТЕФАНЧУК М.О. Доброго дня, шановні колеги. Буду дуже коротко. Ви знаєте, у нас при комітеті була створена робоча група щодо розробки концепції з питань реформування юридичної освіти. І ця робоча група, вона напрацювала проект концепції. Я скину його вам для ознайомлення. Працювали над ним дуже довго різні експерти, і зараз я пропоную вам його для розгляду. 12 вересня 24-го року концепція була опублікована на сайті

комітету, 17 грудня 24-го року на засіданні робочої групи концепцію було затверджено та запропоновано для розгляду нашим комітетом.

Запропоноване рішення у вас є і воно звучить приблизно таким чином. Схвалити концепцію проекту Закону України про вищу правничу (юридичну) освіту та первинний доступ до правничої професії і надіслати концепцію проекту Закону про вищу правничу (юридичну) освіту та первинний доступ до правничої професії до Кабінету Міністрів України. А далі Кабінет Міністрів України вже може провести цілий ряд консультацій, тому що це зачіпає не тільки Міністерство юстиції, це є і в інтересах Міністерства освіти і науки, і Міністерства внутрішніх справ, і вже буде приймати рішення, яким чином легалізувати цю концепцію. Ось таке в нас є бачення.

І коротко по цій концепції. Ви знаєте, що є рекомендації наших європейських партнерів, щодо розмежування підготовки юридичних кадрів, правничих кадрів в закладах вищої освіти. Це все тут запропоновано. І якщо ми приймаємо позитивне рішення, вам буде запропонований проект закону, відповідно до якого запрошую долучитися усіх, і вже розробляти проект закону, і подавати його до реєстрації і відповідно далі для розгляду на Верховній Раді України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Олексійович.

Колеги, чи є необхідність обговорювати даний законопроект?

СТЕФАНЧУК М.О. Це концепція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Концепцію, я вже... концепцію законопроекту.

Колеги, якщо немає необхідності обговорювати, то...

ФРІС І.П. Тільки, якщо можна, підтримка, бо я сьогодні ранком, як казав Миколі Олексійовичу, скидав моєму великому фахівцю, який в цьому

розбирається, він висловив максимальну підтримку цій стратегії, тому сказав, щоб я голосував – за.

Дякую.

_____. А я думав, що ви незалежний депутат.

ФРІС І.П. Є в мене така людина, якій я не можу відмовити, це мій тато.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, шановні колеги, я хотів би, щоб автор роз'яснив правничу юридичну освіту. Що це за сентенція така "правнича юридична освіта"?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Річ у тім, що ми зараз використовуємо подвійну все ж таки таку термінологію: правнича освіта і юридична освіта, оскільки у нас у законодавстві є цілий ряд нормативних актів, які говорять про фахівця в галузі права, юридична освіта, правнича освіта, правнича допомога. Тому наразі ...*(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Я перепрошую, хто ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, на жаль, вас щось не чути. Вас не чути. Василь Іванович, вас не чути, на жаль.

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)* Я чую, я чую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, но ми ж вас теж маємо чути.

СТЕФАНЧУК М.О. Саме тому ми і не пропонуємо одразу нормативний акт, а ми говоримо про концепцію цього нормативного акта, і далі вже всі разом ми маємо прийняти рішення, яким чином буде називатися кінцевий законопроект, чи це буде про правничу освіту, чи це буде про юридичну освіту, чи це буде про правничу юридичну освіту, однозначно ми всі будемо спільно приймати рішення і доходити до того консенсусу, який має в нас у результаті дати максимальний ефект. Саме тому пропонується виключно тільки концепція, а вже далі на основі цієї концепції, яка включає в себе ключові положення, ми з вами всі разом будемо розробляти закону України, проект закону України, і вже там ми вже чітко визначимося з термінологією, тому що визначатися на цьому етапі, на етапі концепції це було б не зовсім доречно і не зовсім правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули, Микола Олексійович.

Ще будуть якісь питання, хтось бажає висловитись? Якщо ні, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення, колеги.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гуньоко.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур Іван Романович.

Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

НІМЧЕНКО В.І. За. Не чути. Не чути. За Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да, почули-почули.

Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

_____. За.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

І ще Калаур, бачу, з'явився.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за. Вирубило.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Понятно, понятно. Отже, рахуємо.

СОБОЛЄВ С.В. У мене 11 – за, може, плаваючий звук був.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене 12.

СОБОЛЄВ С.В. Значить, у когось плавав звук. 12 – за, 0 – утримались,
0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, Рішення прийнято. Дякую, колеги.

СТЕФАНЧУК М.О. Шановні колеги, дуже дякую. Робимо хорошу
справу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чудово. Все, колеги, у нас порядок денний... Ні-ні, ми домовлялися...

БАБІЙ Р.В . В "Різному".

ГОЛОВУЮЧИЙ. В "Різному", да, Роман Вячеславович Бабій. Прошу, Роман Вячеславович, вам слово.

БАБІЙ Р.В. Колеги, попрошу ще у вас буквально небагато уваги, 5 хвилин. Питання щодо, скажімо так, організації нашої подальшої роботи. Як ви знаєте всі, Дорадча група експертів визначила кандидатів, які будуть виноситись на голосування, в тому числі Верховної Ради, кандидатів до суддів Конституційного Суду України. І щоб не було повторення тої ситуації, яку ми мали минулого разу на конкурсі, коли дуже швидко все робили, розуміючи, що треба призначити суддів, зараз так само треба швидко робити, тому що у Конституційному Суді відсутній кворум, я пропоную обговорити і за необхідності прийняти рішення. Відповідний проект резолютивної частини я скинув в наш чат у ватсапі, ви можете його прочитати, я зараз його коротко озвучу.

Отже, рішення полягає... Я спочатку озвучу пропозицію, а потім її обґрунтування. Рішення полягає в тому, щоб звернутися до Дорадчої групи експертів із листом про надання комітету всіх документів щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, які були надані кандидатами, які включені до списку оцінених кандидатів – це шість осіб, - Дорадчій групі експертів протягом конкурсного відбору за квотою Верховної Ради України, оголошеного 22 травня 2024 року. Це йде мова про шість кандидатів, які ми будемо розглядати на комітеті. Чому я вношу таку пропозицію? Тому що відповідно до частини першої статті 10 з позначкою...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Роман, а, може, якщо ніхто не проти, ми проголосуємо – і все? Бо я ж не думаю, що хтось проти..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте договорити, у нас ще буде одне організаційне питання. Да, Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. Я тоді скорочу своє обґрунтування, максимально спробую скоротити.

Отже, Дорадча група експертів створювалась з метою сприяння нам, в тому числі, як і Президенту, як і з'їзду суддів, в доборі суддів Конституційного Суду. Тобто за своєю правовою природою це, скажімо так, важко назвати і органом – це, скоріше, яесь утворення, - але, тим не менше, воно має консультативну природу, допоміжний орган.

Відповідно до Регламенту (стаття 208 з позначкою 4, частина одинадцята) наш комітет подає на розгляд Верховної Ради, серед всього іншого, рішення, довідки і списки кандидатів, в кінці вказано: а також документи, подані кандидатами. Частина дванадцята цієї ж статті говорить, що не пізніше ніж за 5 днів до дати розгляду Верховною Радою відповідного питання, народним депутатам надаються всі документи щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України.

Очевидно, що Дорадча група експертів збирала відповідні документи від кандидатів. Очевидно, що кандидати надавали їй письмові відповіді у порядку підтвердження своєї професійної компетенції. І це, як на мене, ключовий документ, з якого ми можемо дізнатись, прийняти рішення, депутати зможуть, не тільки члени комітету, а і всі депутати зможуть почитати і дізнатися, а який же, на їх думку, більш достойний кандидат.

І, власне, от така пропозиція. Наша задача як комітету – належним чином підготувати питання на розгляд залу, в тому числі дотриматися всіх норм, які я цитував, тобто надати всі документи щодо кандидатів.

І хочу нагадати, колеги, що парламент не зв'язаний тим рейтингом Дорадчої групи експертів, який нам був наданий. У парламенту є обов'язок призначити будь-кого з цих шести кандидатів, є опції навіть не призначити нікого. Як з цим визначитись, не маючи документів всіх, а не тих лише, що стосується там біографії кандидатів, які подавали нам до нашого комітету, то це велике питання. Як на мене, ключові питання, зокрема письмові роботи кандидатів.

Тому, власне, і прошу колег підтримати таку позицію і звернутися з відповідним листом до Дорадчої групи експертів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе.

БАБІЙ Р.В. Коротенька ремарка. Дивіться, колеги, ми ж маємо усвідомлювати, що ми закладаємо прецедент. Певні прецеденти закладаємо, це друге застосування цього закону. Перше, там був, як на мене, певний сумбур, коли ми перші результати обговорювали. Зараз є більше часу, тому я пропоную все-таки не нівелювати суб'єктність ні комітету, ні парламенту і не керуватися лише списком осіб і автобіографіями, все-таки виважено і усвідомлено підійти до того і дати змогу депутатам іншим підійти до того, хто ж є найбільш достойним кандидатом в судді Конституційного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе Вячеславовичу, правильно я розумію, що це той проект звернення, який ви у нас між депутатами в чаті. Правильно...

БАБІЙ Р.В. Да, да, там коротке нормативне обґрунтування і резолютивна частина, я її можу процитувати зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Процитуйте її, я хотів, щоб ви процитували якраз під стенограму.

БАБІЙ Р.В. Отже, зараз, хвилинку. Рішення комітету таким чином, пропоную сформулювати.

Звернутися до Дорадчої групи експертів із листом про надання комітету всіх документів щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, наданих кандидатами, які включені до списку оцінених кандидатів Дорадчої групи експертів, протягом конкурсного відбору за квотою Верховної Ради України, оголошеного 22 травня 2024 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине, що, дивіться, звернутися з листом, а потім зміст листа ми окремо будемо голосувати. Чи як? Просто в резолютивній частині звернутися...

ВЛАСЕНКО С.В. Звернутися з листом щодо надання документів. Про це ж мова йде.

БАБІЙ Р.В. От, власне, і лист прошу надати документи і далі по тексту, як буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів...

БАБІЙ Р.В. Подати до цього рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто або ми зараз приймаємо рішення і звертаємось до дорадчої групи експертів із проханням надання, ну, і далі по тексту документів, або ми приймаємо рішення звернутись з листом і тоді текст листа ми будемо голосувати окремо.

БАБІЙ Р.В. Окей, приймається ваша пропозиція звернутися. Тоді звернутися до дорадчої групи експертів і далі по тексту.

НІМЧЕНКО В.І. Йдеться про всіх кандидатів, а не тих, которе рекомендовані в зал пленарних засідань, про всіх.

БАБІЙ Р.В. Ні, йдеться...

НІМЧЕНКО В.І. А чого ні, а чого ні, пані колего. Ми ж... *(Не чути)*
Чому ми з цими погодилися на них, а ті відмовили. Для нас це суттєво, повірте, то не суб'єктність наші, то наше право суб'єктність. Колега, право...

БАБІЙ Р.В. Василь Іванович, дозвольте.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, дивіться, ваше право, ви – ініціатор.

БАБІЙ Р.В. Я – ініціатор. Поясню, чому? Тому що ми зв'язані в голосуванні саме цими кандидатурами. За інші кандидатури, які не пройшли сито відбору дорадчої групи експертів, ми голосувати не можемо. Щоб усвідомлено голосувати, ми просимо документи по цим шести кандидатам, які нам запропоновані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить резолютивна частина таким чином, Роман Вячеславович, правильно я розумію: звернутися до дорадчої групи експертів про надання комітету всіх документів щодо кандидатів на посаду судді Конституційного Суду.

БАБІЙ Р.В. Так, і з листом виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... наданих кандидатами, які включені до списку оцінених кандидатів дорадчих груп і експертів протягом конкурсного відбору за квотою Верховної Ради України, оголошеної 22 травня 2024 року.

НІМЧЕНКО В.І. Наверное, надання розпорядження комітетів. Розпорядження комітетів. Колеги, подумайте над этим. Это будет наш предмет работы с ней, слово "розпорядження" смислову нагрузку дає таку. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович, давайте, ваша пропозиція.

БАБІЙ Р.В. Все-таки, як на мене, особливо нічого не змінюється. Тому все-таки можуть бути питання в розпорядженні, що оригінали значить надати. Я думаю, що... Мені здається...

НІМЧЕНКО В.І. Надати в розпорядження комітету. Надати в розпорядження комітету, от про що я веду мову. Не просто надати комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так. Це пропозиція Романа Вячеславовича Бабія, тому я спочатку її поставлю на голосування, а потім, якщо вона не пройде, могу в редакції Василя Івановича.

Отже, переходимо до голосування за запропоновану пропозицію.

НІМЧЕНКО В.І. Та не будемо затримуватись. Я знімаю, колеги. Раз ви бачите...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ми вже до голосування, добре, підійшли.

За пропозицію Романа Вячеславовича, всі чули.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш – за.
Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович.

ВЛАСЕНКО С.В. Власенко – за. У мене була проблема...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко – за. Добре.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, 1 – утримався. Рішення прийнято. 0 – проти.

_____. *(Не чути)*... за.

СОБОЛЄВ С.В. Уже 11 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, тоді 11 – за. 11 – за, 1 – утримався, 0 – проти.
Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

У нас ще одне питання є, здається. Ігор Колісник, будь ласка, зараз швидко його пройдемо.

КОЛІСНИК І.В. До комітету надійшло звернення президента...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відео включи, будь ласка,

КОЛІСНИК І.В. До комітету надійшло звернення президента Національного олімпійського комітету Вадима Гутцайта з приводу делегування представника комітету до складу Координаційного центру проєкту "Спортивне право України". От зазначене звернення було розіслано всім членам комітету, тому... І прохання Національного олімпійського комітету сьогодні подати свою кандидатуру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто зголосився з членів комітету?

КОЛІСНИК І.В. Ніхто не зголосився станом на цю хвилину. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є бажані?

ПАВЛІШ П.В. Я зголошувався, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович Павліш. Все? Калаур Іван Романович, ви, здається, також? Іване Романовичу!

_____. Іван Романович – вельмишановний представник Тернопільської області в Національному олімпійському комітеті, тому було доречно його і теж долучити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ні, чекайте, ми без нього... Він звертався з відповідним зверненням? Ну я не можу без нього. Або пускай включиться і підтвердить. Іван Романович!

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Павліш висловив бажання і під питанням Іван Романович Калаур.

СТЕФАНЧУК М.О. Ну якщо є місця, давайте і я долучуся, я не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аби працювали. Микола Олексійович.

(Загальна дискусія)

НЕМЧІНОВ В.І. ... ви заявили, що всі відмовились. Я так зрозумів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, все, колеги. За згодою, Іван Романович Калаур. Добре?

ВЛАСЕНКО С.В. Так почекайте, так давайте уточнимо, скільки там кандидатів треба: там один треба, чи три, чи п'ять? Може, там один треба кандидат. Наскільки я зрозумів пана Ігоря, треба був один кандидат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Минулого разу трьох включали. Ми подамо всіх... ну, добре, давайте, ми що, відмовимо комусь? Ми завжди так робимо: хочуть люди, ми направляємо. Якщо вони визначать, що лише один, бо минулого разу троє було, – значить, звернуться до нас, включимо, будемо вирішувати це питання.

_____. Треба всіх включати... Я попередньо розмовляв з Іваном Романовичем, він не заперечував. Можливо, дійсно за згодою тоді?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За згодою тоді, добре, Іван Романович Калаур.

ДЕМЧЕНКО С.О. А мене, будь ласка, включіть. Демченко Сергій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Демченко. Все, немає більше бажаючих?

Тоді переходимо до голосування за те, щоб включити до... направити від комітету...

НІМЧЕНКО В.І. А на цементний завод, які рознарядки там?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, Василь Іванович, проголосуємо і вирішимо з цементним заводом.

Так, чотирьох осіб. Значить, власне, виявив бажання Павло Васильович Павліш, Сергій Демченко, Микола Олексійович Стефанчук і Калаур (за згодою) в дужках. Добре?

Все, переходимо до голосування за це рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За Калаура.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто за?

ВАТРАС В.А. Так, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко. Власенко. Так, Власенка нема, да?

Гунько. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

Кязевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс. Фріс Ігор Павлович.

Добре. Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. У мене 11 – за, 0 – проти, 0 – утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене – 10.

СОБОЛЄВ С.В. Може, я помилився, бо шум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, да.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, нуль, нуль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, все? Тоді що, порядок денний вичерпаний у нас?

НІМЧЕНКО В.І. Залишено одне. Пане Миколо, подумай, концепт чи концепція?

СТЕФАНЧУК М.О. Концепція, концепція, так, як говорить в нас закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Колеги, всім дякую за участь в засіданні комітету, за роботу. Всім бажаю гарного безпечного дня і перемоги нашій Україні. До побачення. Дякую.